

Babos István S. J.

A KERESZTSÉG
újjászületésünk szentsége

OMC, Bécs, 1986

Egyházi jóváhagyással

Második kiadás

Copyright in Europa by Opus Mystici Corporis Verlag,
(in Verbindung mit Österreichischen Pastoralinstitut)
A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14.

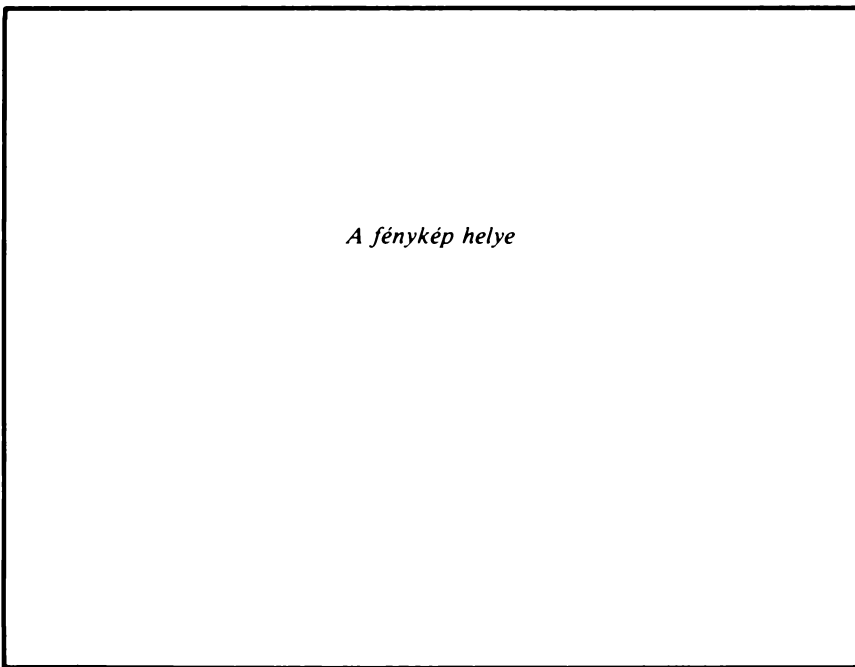
Copyright in USA and Canada by A Szív Magazine
P.O. Box 458 Station „A“, Hamilton, Ontario, L8N 3H8, Canada

Satz: Eigenbetrieb des Verlages OMC

Druck: in Europa: Buch- und Offsetdruck L. Wetzl, 2232 Deutsch-Wagram
in Kanada: Slovak Jesuit Fathers, Cambridge, Ontario

Megrendelhető: a két fenti kiadói címen

GYERMEKÜNK:

A fénykép helye

(keresztneve)

KERESZTELŐJE

A KIADÓ ELŐSZAVA

Magyarországon az Ecclesia Kiadó, Északamerikában a Szívújság adott ki olyan füzetet, amely azt a célt szolgálta, hogy a keresztlőt családi és egyházközségi ünneppé tegye. Mindkét kiadás teljesen kifogyott, jelezve a nagy igényt: a hívek is tevékenyen részt kívánnak venni gyermekük első vallási ünnepén. Ez az igény most, hogy a Magyar Püspöki Kar szélesebb körben akarja beállítani a világi híveket is a lelkipásztori munkába, csak fokozódott. Ezért vállalkozott Kiadónk arra, hogy újra kiadja P. Babos István S.J. a New York-i Fordham University professzorának füzetét, amely a kötelező keresztelési oktatás anyaga mellett a szertartás hivatalos (rövidebb formájú) szövegét is tartalmazza a szentírási olvasmányok és hívek könyörgése tetszés szerint választható szövegeivel együtt.

A belső címlapon helyet hagytunk a keresztelendő gyermek fényképének. Így valóban személyes emlék lesz ez a füzet nemcsak a szülők, hanem a megkeresztelt számára is. Utolsó lapján pedig annak emlékét is megőrizhetik, hogyan tette meg az egyház új tagja az első lépéseket az emberek közösségében és az Isten országában.

Bécs, 1986. Pünkösdjén

ELŐSZÓ

E kis füzet első kiadása, ami 1974-ben jelent meg a Szív kiadásában, elfogyott. Többen kérték a füzetet és így került sor a második, kissé átdolgozott kiadásra. A teológiai irodalomban a szentségtan területén többek között két igen alapos és érdekes munka jelent meg Gánóczy Sándortól, amelyeket ebben a 2. kiadásban figyelembe veszünk. Az egyik a keresztséggel foglalkozik: *Becoming Christian*, Paulist Press, New York, 1976, a második az egész szentségtant átöleli: *An Introduction to Catholic Sacramental Theology*, Paulist Press, New York, 1984. Mindkét könyv középpontba helyezi a keresztséggel kapcsolatban az egyházi közösség szerepét. Ezt a szempontot hangsúlyozza a jelen kiadás is, ugyanakkor követi az első besztását és ugyanazt a két kérdést igyekszik megválaszolni:

„Miért kéritek a keresztséget a gyermek számára?” — kérdi a pap. „Miért keresztteltessem meg gyermekemet?” — kérdi a szülő. Mindkét kérdés jogos, és ezekre akar felelni ez a kis füzet. Reméljük, hogy még a gyermek születése előtt a szülők és keresztszülők kezébe kerül, és jóval a kereszttelés előtt áttanulmányozzák mind a szülők, mind a keresztszülők. Így nemcsak abban segíti őket, hogy a fenti kérdésekre jól feleljenek, hanem abban is, hogy a kereszttelés szertartása igazi lelki élmény és hitvallás legyen számukra. Ez főleg akkor valósul meg, ha a 47-58. oldalon közölt szövegváltozatok közül maguk választják ki a nekik megfelelőt és a szentleckét, valamint a hívek könyörgésének fohászait ők olvassák fel.

Az *első rész* röviden kifejti az egyház szentségeinek lényegét és célját. A *második rész* a kereszttelés szertartását magyarázza meg és gyakorlati tanácsokat ad a szülőknek és keresztszülőknek. A *harmadik rész* a gyermek kereszttelés szertartását közli. A *negyedik rész* pedig azokat a tudnivalókat tartalmazza, amelyek a kereszttelő előtti és utáni teendőkre vonatkoznak.

Reméljük, hogy a lelkipásztorok megkedvelik, mint hasznos kézikönyvet, a szülők és keresztszülők megbecsülik, mint gyakorlati útmutatót, és az újonnan keresztteltek megőrzik, mint kedves emléket.

KETTŐS SZÜLETÉS

Családba születünk

Mihelyt az új élet első jelét észreveszik a szülők, életük megváltozik. Első szerelmük, ami oly színesnek és kimondhatatlanul szépnek tűnt, elszürkül az újonnan érzett vonzalom mellett. Most, amikor szerelmük virágba szökken, értik meg igazán, mit jelent szeretni. Szent félelem fogja el őket, mert rádöbbennek, hogy ezentúl nemcsak egymásért, hanem egy önálló, ugyanakkor tőlük származó életért is felelősek. Örömmel vállalják ezt a felelősséget.

Az élet külső üteme, nappalok és éjszakák, kenyérkereső és házi munka, pihenés és szórakozás a régi mederben megy, de egyre jobban a gyermekre irányul. Mégis minden más, minden új színben tűnik föl és új értelmet kap. Eddig csak úgy általában beszéltek a családról, jövőről és boldogságról. Most a jövő, a család és boldogság foghatóvá és érezhetővé vált, „megtestesült”, a születendő és egyre gyorsabban növekvő gyermekben. Ő lett a középpont, és ennek szentelik a szülők életüket. A kenyérkereső reá gondol és keményebben dolgozik, hogy gyermekének nagyobb karéj kenyér jusson. Miatta pihen többet és kíméli magát az édesanya, hogy gyermeke egészséges legyen. Az ő jövőjét tervezik és róla álmodnak a szülők. A gyermek jövője és boldogsága egyenlővé lett az egész család jövőjével és boldogságával.

A nagy nap végre elérkezik. Az édesanyától való elszakadás után sírva mutatkozik be a várva várt gyermek. Úgy tesz, mintha nem tetszene neki az egész fogadtatás. A szülők nem sértődnek meg viselkedésén. Ők tudják, mi jó neki. Meleg takaróba bugyolálják, édesanyja, ha már ereje engedi, magához ölelve babusgatja, az édesapa sugárzó arccal és nagy büszkeséggel szemléli mindkettőjüket.

A sok érzelem közül, ami a szülők lelkén átvonul, kettőre szeretnénk föl hívni figyelmüket. Először is arra, hogy szeretetük elmélyült. Eddig is szerették egymást, de most, hogy odaadásuk kivirágzott a gyermekben, érzik, hogy szeretetük is nagyobb lett, megerősödött. Él — mondták a szülők, amikor útjára indították az új életet —, és élvezd te is szeretetünket. Ha nem is fejezték ki szavakban, de ott volt a lelkük mélyén a remény, hogy szeretetük egy nap majd visszhangra talál a gyermekben, és ő is szeretni fogja őket. — A második érzelem a felelősségtudat. Nemcsak a gyermek élete, hanem jövője is nagy mértékben a szülőktől függ. A gyermek lehető-

ségei határtalanok. Talán orvos lesz, tanár, pap vagy mesterember. Ez tőle függ, hogyan határoz. Sokkal inkább a szülőktől függ az, és ennek érdekében mindent megtesznek, hogy gyermekük egyeneslelkű, jellemes és becsületes emberré legyen. Ők formálják és alakítják még kiforratlan jellemét. Amint ezt teszik, sok örömben és bánatban lesz részük. A gyermek élete és fejlődése megtanítja őket arra, hogy mi az élet. Az erős és egészséges gyermek fejlődésében eléjük tárul az élet gazdagsága és ereje, a betegségben ugyanannak az életnek szegénysége és törekenysége. Minden eredmény és győzelem az élet boldogító érzését; minden botlás, gyarlóság és sikertelenség annak keserű ízét és hiábavalóságát érezteti velük. Jó és rossz, öröm és bánat, szeretet és csalódás, egészséges életerő és sorvasztó betegség, más szóval élet és halál versenyben állnak, hogy tért hódítsanak a gyermek életében. Szent Ágoston szinte lesújtó képben tárja eléink az ember életét. Beteg valaki, azonnal orvost hívunk. A vizsgálat után az orvos kijelenti: sajnos nem fog fölépülni. Az elmúlás csírája benne van, és előbb utóbb végezni fog vele. Ennek ellenére a szülők nem adják föl a reményt. Az első perctől azon igyekeznek, hogy a gyermekükben a jó győzedelmeskedjék a rossz fölött. Arra igyekeznek megtanítani, hogy helyesen ítéljen, hogy a jót válassza akkor is, amikor a szülők már nem lesznek mellette és saját maga dönt. A szülők meg vannak győződve arról is, hogy a végső küzdelemben nem a betegség, halál és a rossz fog győzedelmeskedni, hanem a remény, a szeretet és az élet. Ezért vezetik be gyermeküket az Isten családjába. A keresettség választás. A remény, szeretet, az élet választása; és a reménytelenség, a gyűlölet és halál elvetése.

Isten családjába is születünk

Jézus Krisztus úgy született mint bárki más, azzal a különbséggel, hogy ő maga vállalta az emberi sorsot, önként született. Részt akart venni, osztozni akart életünkben. Célja az volt, hogy a reménytelenségből megmutassa az utat a remény felé, a halálból az élet felé, és hogy elfordítsa tekintetünket az önzéstől a testvériesség és szeretet felé. Az ő életében is versenyben állt a jó és a rossz. Eleinte minden jól ment. Fölfigyeltek csodáira és annyira lelkesedtek érte, hogy királlyá akarták tenni, hogy megszabadítsa őket elnyomóiktól, ellássa őket kenyérrel és a világ uraivá tegye őket (Jn 6,15 Mt 4,1-11). Hajlandó is volt az igazságért síkra szállni, megosztani kenyerét másokkal, de ennél többet is akart, és hallgatóinak figyelmét az örök életre akarta fölhívni. „Kemény beszéd ez” (Jn 6,60), mondták és sokan el-

pártoltak tőle. Eleinte csak otthagyták, mint álmodozót, aki lehetetlenségekről beszél. Később azonban ellene fordultak és üldözték, mint a rend megbontóját, és gyűlöletük határtalanná vált, mert nem úgy akarta őket boldoggá tenni, ahogy ők azt elképzelték. Végül annyira elhagyatva érezte magát, hogy szinte megrendült és majdnem visszatántorodott az előtte álló feladattól: „Atyám, ha akarod, szabadíts meg ettől a kehelytől” (Lk 22,42). Ez is mutatja, hogy nem könnyű becsületes embernek lenni. Mutatja, hogy milyen nehéz a reménység fáklyáját hordozni ott, ahol minden annyira reménytelennek látszik.

Jézus tanításában két vezérmotívumot találunk: Egyrészt sürgette követőit, hogy *fiúi bizalommal* közeledjenek Istenhez mint szerető Atyához. Másrészt sürgette, hogy *szeressük egymást*, még ellenségeinket is. Nemcsak tanította mindezt, hanem meg is tette. A kereszten bizonyította be minden kétséget kizáróan azt, hogy egyedül Istenben bízott — „Atyám kezébe ajánlom lelkemet” (Lk 23,46) —, és hogy senkit sem tekintett ellenségének, hanem még az életére törő, elvakult embereket is testvéreiként szerette és nevükben kért bocsánatot az Atyától: „Atyám, bocsáss meg nekik, hiszen nem tudják mit tesznek” (Lk 23,34). Jézus Krisztus ezt hirdette, ezt élte és ezért halt meg. Az Atya ezért támaszotta föl és tette őt az örök élet forrásává.

Jézus történetében is valóra vált az élet törvénye: a legsötétebb reménytelenségből születik a legfényesebb reménycsillag. Az anya, amikor szinte a halál gyötrelmeit szenvedti, életet ad gyermekének. Krisztus, amikor meghalt a kereszten, amikor mindenki azt hitte, hogy vége, új életre támadt. Érdemes tehát az igazságért szenvedni, érdemes mások szolgálatában „elveszíteni” életünket, érdemes becsületesnek lenni, érdemes szeretni, mert a magból, ami meghal, új élet születik.

Jézus Krisztus társunk lett a halálban, amikor vállalta az emberi sorsot. Ugyanúgy társaivá fogad életében is, mert megosztja velünk új, örökkétartó, föltámadt életét. Ezt adja nekünk a keresztségben. Isten családjában új, örökkétartó életre születünk, amit Krisztus szerzett számunkra.

Isten kegyelme

Sajnos sokszor úgy képzeljük el Isten kegyelmét, mint valami gyógyírt vagy szent árut, amit jócselekedetek és imádság fejében megszerezhetünk. Mélyebb és jobb megértésre vezet, ha Isten kegyelmét valahogy úgy értjük, mint a szülők szeretetét születendő gyermekük iránt. Még mielőtt a gyer-

mek világra jött volna, a szülők szeretete ismeretlenül is reá irányult. Ez a szeretet „teremtette” a gyermeket. Teljesen ingyenes és meg nem érdemelt szeretetről van szó, mert mielőtt a gyermek létezett volna, ez a szeretet adott neki életet. Amikor még tehetetlen volt, ez a szeretet táplálta, rakta tisztába, óvta a hidegtől és hőségtől. Ez a szeretet dúdolta fülébe az első dallamokat, ez a szeretet duruzsolta fülébe nem is annyira az értelmet, hanem a melegséget sugárzó szavakat. Ez a szeretet oktatta, utasította rendre, emelte magasba és ringatta, tanította meg beszélni, erősítette izmait, állította saját lábára, nevelte őt emberré.

A kegyelem Isten irántunk érzett, ingyenes, állandóan hűséges, javunkat kereső és minden érdemünk nélkül magához ölelő szeretete. Mint teremtmények Istenhez tartozunk. „Benne élünk, mozgunk és vagyunk” (ApCsel 17,28). Nemcsak büszke ránk, mint teremtményeire — erre minden oka megvan, mert valóban csodálatos a világ. Isten ennél is többet akar. Gyermekként akar magához ölelni bennünket. Személyes szeretettel akar szeretni minket, mint a szülő gyermekét, a barát jó barátját. Nincs jogcímünk arra, hogy Isten életében osztozzunk —, de mégis megadja nekünk, és ez a kegyelem. Szent Pál szerint az irgalomban gazdag Isten úgy mutatta meg szeretetét irántunk, hogy Krisztussal új életre keltett bennünket. „Maga mellé ültetett a mennyben” azért, hogy nagy szeretetét és jóindulatát irántunk kimutassa (Ef 2,4-7).

Az egyház és szentségei

A szülői szeretet tettekben nyilvánul meg. Ugyanígy Isten szeretete sem csak belső érzés, hanem tettekben is megnyilvánuló, látható szeretet. A szülők gondoskodása a gyerekekről nemcsak szeretetük jele, hanem szeretetük megvalósulása látható, fogható módon. Ugyanígy Jézus Krisztusban Isten jósága és emberszeretete megjelent közöttünk —, láthatóvá lett (Tit 3,4). Ugyanez a szeretet munkálkodik és igyekszik elérni bennünket az egyházban és szentségeiben.

Az Apostolok Cselekedeteinek első fejezetei leírják, hogy a föltámadás után az apostolok megkapták a Szentlelket és bátran hirdették, hogy a názáreti Jézus, akit keresztre feszítettek, új életre támadt. Ezt az új, örökké tartó életet akarja megosztani Jézus Krisztus követőivel: minden jóakarátú emberrel. Idézzük az ősegyház történetét: „Akik akkor hallgattak (Péter) szavára, megkeresztelkedtek. Aznap mintegy háromezer lélek tért hozzájuk. Ettől kezdve állandóan kitartottak az apostolok tanításában és közös-

ségében, a kenyértörésben és az imádságban” (ApCsel 2). Jézus földi életében az Isten hívását Jézus szavai közvetítették. „Kövess engem” (Mt 9,9) —, mondta és ezzel Isten hívását közölte Mátéval. Amikor többi barátját és követőjét maga köré gyűjtötte, ezeket is a szerető Isten hívta, és akik elfogadták az ő meghívását, Isten szeretetére válaszoltak. Ugyanez a hívás ma az egyház igehirdetésében ér el bennünket emberi szavakban és emberileg fölfogható módon.

A föltámadt Krisztus tovább folytatja működését és ahogy földi életében személyesen tette, úgy most az egyházon keresztül közvetíti Isten irántunk való szeretetét. „Menjetek... tegyétek tanítványaimmá az összes népeket... kereszteljétek meg őket... És én veletek vagyok mindennap a világ végéig” (Mt 28,18-20). „Aki titeket hallgat, engem hallgat, aki titeket elvet, engem vet el, aki pedig engem elutasít, azt utasítja el, aki küldött engem” (Lk 10,16). „Ahol ketten vagy hárman összejönnek az én nevemben, ott vagyok közöttük”. „Akiknek megbocsátjátok bűneit, azok bocsánatot nyernek” (Jn 20,23). A Krisztus-követők közösségét nevezzük egyháznak, és ezen a közösségen keresztül árasztja ránk Isten szeretetét. Ez nem annyit jelent, hogy az egyház maga Krisztus, hanem azt, hogy az egyházban és az egyházon keresztül Krisztus működik. A dallam csak akkor lesz érthetővé, ha a zeneszerző kifejezi azt valamely hangszer segítségével. Isten a zeneszerző, és az ő dallama jelent meg Jézus Krisztusban úgy, hogy maga az Isten zümögte el énekét. Ugyanezt a dallamot játssza most az egyház.

A szentségek az egyház életjelei

Nagy a különbség az egyszerű jel és az életjel között. Az inycsiklandozó illat az ízes, jó ebéd; a füst a tűz jele. A jel a valósághoz vezet. Sokkal szorosabb a kapcsolat az életjel és a valóság között. A jó étvággal fogyasztott ebéd egészség, az ímmel-ámmal való étkezés a betegség és kedvetlenség jele. Ha pár lépés után valaki úgy zihál, mint a fűjtató, tudjuk, hogy baj van a szívével. Az életjel nem *más* valósághoz vezet, hanem egyszerűen föltárja, szemünk előtt megjeleníti ugyanazt a valóságot. Ha valaki megszűnt lélegezni, eltűnt az élet jele, ezzel megszűnt élni. Gondoljunk csak a kézfogásra, csókra, ölelésre. Mindez nem csak a szeretet jele, hanem a szeretet kifejezése és megjelenítése az előtt, akit szeretünk. Ha valakit meghívunk a családi asztalhoz, ezzel nemcsak jelét adjuk megbecsülésünknek és szeretetünknek, hanem itt és ebben a pillanatban szeretjük a meghívott személyt. Így kell gondolnunk a szentségekre is, különösen a keresztségre.

Az egyház „életjelek”, jelképek útján tárja szemünk elé a közösségben élő és működő isteni életet. Vannak bizonyos jelképek, amelyek közősek az egész emberiség számára. Gondoljunk az előbb említett meghívásra a családi asztalhoz, ami mindenütt a barátság jele. A sötétség mindig rosszra, bizonytalanságra és veszélyre emlékeztet. A nap melege termékenységet, áldást, életet jelent. Ilyen ősi jelkép a víz is: az egyház ennek segítségével fejezi ki, hogy meghalunk a bűnnek és új életre születünk. (lásd 39. oldal A keresztvíz megáldása.)

Aki az egyházba belép és ott beosztást kap, az Krisztushoz csatlakozik és az ő ügyének szolgálatába szegődik. Ezt fejezi ki a keresztség, a bérmlás és a papság. Amikor Krisztus testét és véréát vesszük magunkhoz a közös áldozati lakomán, a szentmisén, ez azt jelenti, hogy szorosán Krisztushoz tartozunk és Krisztusban egyre odaadóbban akarjuk szeretni testvéreinket. A kölcsönös szeretet kifejezése a házasság. Ha botlásainkat megvalljuk és visszatérünk az egyházba, Krisztus bocsát meg, és hozzá térünk vissza. Betegségünkben, amikor segítségért folyamodunk Krisztushoz, kérjük a gyógyulást és a segítséget a végső győzelemre.

A szentségeknél alkalmazott cselekmények: alámerítés, megkenés, kézrátétel, lakoma, nem légből kapott cselekmények. Jézus Krisztus alapította a szentségeket és az ő utasítására vette át az egyházi közösség az emberek között elfogadott jelképes cselekedeteket, hogy belső életét kifejezze. Ez a „belső új élet” életközösség Krisztussal. Ennek életjelei a szentségek. Életjelről van szó, ami a szívveréshez vagy lélegzéshez hasonlóan megjeleníti elöttünk a valóságot.

Az egyház szentségei a Krisztus-alapította és Krisztus életében osztozó közösség életjelei. Ezek útján növekszik, erősödik, terjed, új erőre kap és betölti hivatását a közösség, mint a föltámadt Krisztus életadó jele a világban. Az egyház liturgikus cselekményeiben minden szóban és gesztusban, a szentségekben különösen hathatós módon, Isten ajánlja föl kegyelmét: amikor ezeken résztveszünk és csatlakozunk Krisztus Atyának mondott „Ámen”-jához, Istennek válaszolunk és az Istennel találkozzunk. Egyenlőre emberi gesztusokban ebben az életben, majd színről színre az örökkévalóságban. Most vizsgáljuk meg közelebbről a keresztség szentségét.

A hit ajándéka

A szülők a gyermeket a templomba hozzák el, ahol a hívek közössége, az egyház találkozik. Ott kapja meg a gyermek a keresztségben az örök élet

csíráját, a hit ajándékát. Felnőtt keresztség esetén a megkeresztelt személy szabadon elfogadja az egyház tanítását és belép az egyházi közösségbe. De hogyan válaszol a gyermek Isten hívására és hogyan kapja meg a hit ajándékát az, aki képtelen szabad elhatározást tenni?

A teológia megkülönbözteti a hit tartalmát (*amit hiszünk*) és a hit elfogadását, cselekményét (*amivel hiszünk*). Az első magában foglalja a Szentírást, a Szentagyományt, a zsinati határozatokat, egyszerűen az egyház tanítását, amit élénk tár a liturgia ünneplésében, igehirdetésben, a hívek jó példájában, tanításban, könyvekben és a modern hírközlési eszközökkel. A hit vállalása az egyén szabad elhatározása, amely magában foglalja a tanítás elfogadását és az élet átformálását Krisztus példája szerint.

Amikor a keresztségről szólna a hit ajándékáról vagy az egyház hitéről beszélünk, azon azt a történeti folyamatot értjük, amely által az egyén beleépül a közösségbe és egyre jobban magáévá teszi annak értékeit, életstílusát. Ennek a folyamatnak több állomása van. De mielőtt még erről szólnánk, vessünk egy pillantást két szélsőséges nézetre, amely napjainkban megtalálható. Az egyiket *individualizmusnak* nevezhetnénk, ami a hit elsajátításának folyamatát úgy képzei el, hogy az egyén elfogadja Isten tanítását, de ebből a folyamatból, ha nem is tudatosan, gyakorlatilag kizárja az egyházi közösséget, vagy elhanyagolja azt. Semmi sem helyettesítheti a hit vállalását — az egyéni elhatározást. Ugyanakkor senki sem hisz egyedül, hanem az egyházi közösség hitében részesül. Más kérdés az úgynevezett névtelen hívók esete — amivel itt nem tudunk részletesen foglalkozni —, azoké, akik nem ismerik Krisztust, de őszintén igyekeznek szeretni embertársaikat és lelkiismeretüket követve kiállnak az igazság mellett. A másik szélsőséges véleményt *ritualizmusnak* nevezhetnénk. Eszerint a vízzel való leöntés a fontos, mert az megszabadít az eredeti bűntől és a mennyország örökösévé tesz. Téves ez a nézet is, mert a keresztségben mágikus szertartást lát és nem veszi figyelembe azt, hogy „a hit... ha tettek nem származnak belőle magában holt dolog” (Jak 2,17). A keresztség nem elszigetelt pont az életünkben, hanem kiemelkedő esemény, amelynek hatnia kell életünk minden napján. Ez a két vélemény, amely egyrészt túlhangsúlyozza az egyén szerepét, másrészt túl nagy súlyt fektet a rítusra és így szem elől téveszti a megkeresztelt személy magatartásának átformálását Krisztus példájára, a trentói zsinat védekező magatartására vezethető vissza.

A korabeli protestáns vélemény ellen, miszerint az ember mindig bűnös marad és csak Jézus Krisztus érdemeire való tekintettel jut el az üdvösségre, a trentói zsinat kihangsúlyozta, hogy a keresztség gyökeres változást idéz elő az emberben: „megigazulttá” teszi. Eltörli bűneit azáltal, hogy lelkebe önti a megszentelő kegyelmet, és megjelöli mint Isten gyermekét. (Ezt a megjelölést nevezzük eltörölhetetlen jelnek.) Éppen ezért a trentói zsinat

után kiadott liturgikus imádságokban a gyermek és a gyermekben végbenemő alapvető változás állt a középpontban, míg a közösség szerepe háttérbe szorult. A keresztség az egyént és nem a közösséget érintette.

Fenti elvek alapján: egyedül a hit és nem az ember cselekedetei vezetnek az üdvösségre — a protestánsok, mint másik szempontot az igehirdetés fontosságát hangsúlyozták. A szentségeket (keresztség és eucharisztia) úgy tekintették, mint igehirdetést, ami fölszítja a hallgatóban, illetve a szemlélőben a hitet, és nem úgy, mint az embert átformáló, megigazulttá tevő találkozást Istennel. Ezzel szemben a katolikus teológia védekező álláspontja túlhangsúlyozta a szertartás fontosságát. (Ex opere operato — szabadon fordítva: a szentség kiszolgáltatója Isten kegyelmét ajánlja föl minden alkalommal, amikor a szertartást végzi.) Ez önmagában igaz, de egyoldalú vélemény, ami azt eredményezte sok hívő képzeletvilágában, hogy a keresztség különálló és befejezett egyházi szertartás és nem a hit és isteni élet átadásának első fontos lépése, ahol a szentség fölvevője válaszol Isten hívására.

A 2. Vatikáni Zsinat, amely nem tévtanok ellen küzdött, hanem az egyház tanítását akarta érthetőbbé tenni a mai ember számára, a fenti szélsőséges magyarázatokkal szemben két szempontot domborított ki a keresztséggel kapcsolatban:

1. A keresztség (amelynek folytatása a bérálás és célja az Eucharisziában való részesedés) avató szentség. Első és legfontosabb hatása az, hogy az egyház tagjává tesz. A liturgiáról szóló konstitúció szerint a szükségkeresztségben részesült gyermek már fölvételt nyert az egyházba (69. pont). Az egyházzal szóló konstitúció szerint: „Isten a keresztség által az egyház testébe beépült hívőket eltörölhetetlen szentségi jellel arra rendeli, hogy részt vegyenek a keresztény vallás istentiszteletében, és minthogy az újjászületés által az ő gyermekei, arra kötelezi őket, hogy az emberek előtt vallják meg azt a hitet, amelyet az Istentől kaptak az egyház közvetítésével” (11. pont).

2. A keresztség kezdet — első fontos lépés abban a folyamatban, amelyben a megkeresztelt hívő magáévá teszi a közösség hitét. Az ökumenizmusról szóló zsinati határozat szerint: „Maga a keresztség azonban csak kezdet és kiindulás és mindenestől a Krisztusban való élet teljességének megszerzésére irányul. A keresztség célja tehát az, hogy a hitet teljességében valljuk, hogy teljesen beletestesüljünk az üdvösség intézményébe, amiként ezt maga Krisztus akarta, végül pedig, hogy tökéletesen beléoltódjunk az eucharisztikus közösségbe” (22. pont).

E kis eltérő után térjünk vissza eredeti témánkhoz, a hit átadásának folyamatához. A zsinati tanításból és az új szertartás fölépítéséből világos az, hogy a keresztség beépülés a közösségbe. Többi hatása — Istennel való ki-

engesztelődés, bűnbocsánat és az ezt követő kegyelmi élet — ebből következik. „Kezdet és kiindulás” a keresztség, és nem elszigetelt, lezárt esemény, hanem annak a folyamatnak a kezdete, amelyben egyre jobban magunkévá tesszük a közösség hitét és életmódját és így „beletestesülünk az üdvösség intézményébe”.

A felnőtt szabad választással lép be ebbe a folyamatba. A gyermek fölvetelét a közösségbe a szülők kéri. Mennyiben jogos ez a kérés és mennyiben áll szemben a gyermekben fokozatosan kifejlődő szabad elhatározással? Nem lenne jobb elhalasztani a keresztséget arra az időre, amikor a serdülő fiatal megérti, miről van szó és maga tud választani? Ha meggondoljuk, hogy mi történik a keresztségben, akkor ez az ellenvetés teljesen alaptalan. Mit gondolnánk arról az édesanyáról, aki nem mutatja ki szeretetét gyermeke iránt, mivel gyermeke úgysem érti? Mit gondolnánk arról a szülőről, aki nem tanítja meg gyermekét beszélni, írni-olvasni, mert hátha nem lesz kedve hozzá? Eleinte semmit sem ért az édesanya szavaiból a gyermek. Ugyanakkor érzi a szavak hangulatát, lassan megérti, ki beszél hozzá; tudja, kinek a keze öleli át, kinek a csókja önti el hihetetlen jó érzéssel és melegséggel egész testét. A gyermek nem tud rá válaszolni még, de szüksége van rá, mert így fejlődik és így növekszik benne az emberség. Így lesz emberré. Az édesanya azért teszi mindezt, mert tudja, hogy egy nap gyermeke arcán megjelenik a mosoly, szemei értelemmel és ismerettel lesznek teli, egy nap a ráparazolt szeretet visszhangra talál.

Az Isten szeretete és hívása az egyházi közösség útján jelenik meg számunkra: „Nem mi szerettük Istent, hanem ő szeretett minket...” (1 Jn 4,10). Istennek ezt a minket előbb szerető gondoskodását jelképezi a szülők és a hívó közösség érdeklődése és gondoskodása a gyermek jövőjéről.

A közösség és a megkeresztelt viszonya

A keresztségben Istennel találkozunk, ahol a hívők közössége és annak képviselője a pap Isten hívását, följánlott kegyelmét közvetíti, míg a keresztség fölvevője válaszol Isten hívására, elfogadja a neki följánlott baráti kezet — kegyelmet. A közösségben a föltámadt Krisztus működik a Szentlélek által. Éppen ezért a közösség életéből, tagjainak magatartásából ki kell tűnnie annak, hogy az Isten kegyelme értelmet és célt ad életünknek. Ez pedig arra késztet, hogy hálás szívvel köszönjük meg a Teremtő adományait, hogy bizalommal forduljunk a Megváltóhoz imádságainkban, és arra lelkesít, hogy Jézus példáját követve ne önmagunkért, hanem máso-

kért éljünk. A hitet és kegyelmi életet elősegítő és védő légkört elsősorban a szülők és keresztszülők, valamint a helyi egyházi közösség teremti meg. Újra a liturgiáról szóló konstitúciót idézzük: „Magában a ritusban (keresztség) mutatkozzék meg világosabban a szülők és keresztszülők szerepe és kötelessége” (67. pont). A szülőknek és az egész közösségnek újra és újra el kell mélyítenie ezt a meggyőződést. Ha a hitet úgy vesszük, mint Isten ajándékát, amely célt és értelmet ad életünknek, és nem úgy, mint reánk rótt terhet, akkor a közösség új tagjai, sőt a kívülállók is fölfigyelnek az egyházra és válaszolnak az egyház által följánlott kegyelemre. Igen fontos az, hogy a közösség hite és élete magával ragadó legyen, fölhívjon és senkit se kényszerítsen.

A közösségben növekvő gyermek értelme és akarata egyre jobban kifejlődik, felelősségtudata elmélyül és szabadon tervezi jövőjét a világban, ahol a jó és rossz, világosság és sötétség, Krisztus és a Gonoszlélek versenyben állnak egymással. A keresztségi hitvallásban a szülők megígérték: „Úgy akarjuk nevelni őt, hogy hite szerint éljen. Tartsa meg Isten parancsait: úgy szeresse Istent és embertársait, ahogy Krisztus Urunk tanította.” (39). A szülők kötelessége, hogy a jó, a világosság, Krisztus felé fordítsák gyermekük figyelmét. Előbb vagy utóbb a gyermeknek magáévá kell tennie ezt a választást. Meg kell vallania hitét nem csak a bérnél, amit sokan úgy tekintenek, mint a keresztségi ígéret jóváhagyását, hanem élete minden napján. Enélkül a jóváhagyás nélkül — a hit és Isten kegyelmének tudatos elfogadása nélkül — a keresztség gyakorlatilag mágikus szertartás, a teológia nyelvén: Istentől följánlott, de az ember által el nem fogadott barátság jele lenne.

Lehet, hogy a választás nem mindig jó irányban történik és a megkeresztelt személy teljesen vagy hosszabb-rövidebb időre elfordul Krisztustól. A közösség ekkor sem hagyja el —, sorsközösséget vállal vele, baráti szóval, jó példával, visszafizetést nem váró őszinte szeretettel van iránta azért, mert testvérének, Isten gyermekének ismeri és javát akarja. Nem csak a hűség és kitartó, hanem az elesett testvérek iránt is anyai szeretettel kell viselkednie a hívők közösségének.

Még egy szempontot szeretnénk megemlíteni a hit kifejlődésének folyamatában. Az ember eszes lény (ezt a magyarban igen találóan „okos”-nak mondjuk). Tehát nem találomra, hanem az okokat megfontolva cselekszik. A hit átadásában is érvényes lehet ez az elv. Nem lehet és nem is szabad akármiket megkeresztelni. Csak azokat, akiket Isten hív. Ezt a hívást a felnőtt az igazság és szeretet utáni, többé-kevésbé világos vágyban tapasztalja meg. Ennek a vágnak az egyház igehirdetése ad formát azáltal, hogy Krisztus személyét tárja a kereszstelendő elé. A hívó szülők hitbeli meggyőződésüknek adnak kifejezést azzal, hogy a keresztséget kéri gyermekük-

nek, mert remélik, hogy gyermekük életének is értelmet és célt ad a hit. Mint említettük, a szülők az Isten minket megelőző szeretetét jelentik gyermekük számára.

Az igazságot és szeretetet kereső felnőtt, aki a hívek közösségéhez csatlakozik, és a hitüket komolyan gyakorló szülők, akik ebben a közösségben nőttek föl, biztosítékkal szolgálnak arra, hogy az újonnan megkeresztelt személy hite tovább fog fejlődni és nem reked meg a keresztelési szertartásnál. Ilyen biztosíték nélkül senkit sem szabad megkeresztelni, mert különben a keresztség nem hitvallás, hanem mágikus szertartás lenne. Ezzel kapcsolatban idézünk az egyház missziós tevékenységéről szóló határozatot: „Az egyház szigorúan tiltja, hogy bárkit is a hit elfogadására kényszerítsenek, vagy méltatlan módszerekkel, csábító ajánlatokkal befolyásoljanak; ugyanakkor bátran hirdeti mindenki jogát arra, hogy ne félemlítsék meg hite miatt rosszindulatú zaklatásokkal” (13. pont.).

Vannak szülők, akiknek igen kevés kapcsolata van az egyházi közösséggel, ugyanakkor megszokásból vagy társadalmi nyomásra kéri a keresztséget gyermekük számára. Egy 1980-ban megjelent vatikáni „Utasítás a gyermekkeresztségről” sürgeti, hogy a szülők egyrészt komoly párbeszédet folytassanak a lekipásztorral, másrészt egyre jobban kapcsolódjanak be a hívek közösségébe. Ne felejtjük el, hogy az egyházat azért alapította Krisztus, hogy örömhírét hirdesse és láthatóvá tegye. Ha valaki ebben a munkában nem akar részt venni és csak a szertartást kéri az egyházi közösség képviselőjétől, annak téves nézetei vannak az egyházról. A párbeszéd ne csak oktatás, hanem a közösség életébe (liturgia, jótékonykodás) való bekapcsolódás is legyen. Erre igen alkalmas idő a nagybőjt, amikor a gyereket váró szülőket, keresztszülőket és a közösség más tagjait (hitoktatók, családanyák, családapák) összehozzák baráti eszmecserére azért, hogy megismerjék az egyház célját és küldetését és így a keresztény szülők hivatását. — A keresztség után is összejöhet ugyanez a csoport pl. a keresztelés évfordulóján, hogy tovább folytassák a párbeszédet.

Egyes helyeken, pl. Franciaországban a megszokásból kért keresztséget úgy igyekeztek hitvallássá tenni, hogy azt fokozatosan szolgáltatták ki. (1. Bejegyzés a keresztelendőek könyvébe, 2. megjelölés a kereszt jelével, 3. névadás, 4. szülők hitvalló felelősségvállalása.) Ezzel párhuzamosan folytatták a párbeszédet és a szülőket fokozatosan belekapcsolták a közösség életébe.

A fenti teológiai fejtegetés a keresztség szertartásában számos liturgikus cselekmény és imádság által jut kifejezésre.

A SZERTARTÁSOK MAGYARÁZATA

Régebben a felnőttek szertartását használták a gyermekek keresztelésénél is és a gyermek nevében a keresztszülő válaszolt. 1969. május 15-én jelent meg az új, gyermekkereszteleti szertartás. Ennek a szertartásnak hivatalos magyar fordítását követjük az alábbiakban.

A szertartás öt főrésze osztható:

1. A gyermek fogadása
2. Ige-liturgia
3. A keresztelés
4. A keresztség hatását megvilágító szertartások
5. Befejező szertartás

I. A gyermek fogadása

1. Isten hozott közénk

A II. Vatikáni Zsinat előtt a keresztség igen szűk körben, rendszerint a pap, keresztyanya és esetleg pár rokon jelenlétében történt. Sok helyütt a társadalmi szokások tiltották az édesanya jelenlétét. Az új liturgia azt sürgeti, hogy a keresztelő legyen ünnepélyes és emlékezetes esemény. A szülők, rokonok és, ha lehetséges, az egész közösség részvételével történjen.

A keresztség igen fontos pillanat életünkben. Általa leszünk Isten gyermekeivé. Név- és születésnapunkat is megünnepeljük, így illő, tanulságos és a hit átadása szempontjából igen fontos lenne, hogy megemlékezzünk arról a napról is minden évben, amelyen Isten népének tagjaivá, Isten gyermekeivé lettünk.

Az új liturgiában a keresztyén közösség azzal akarja kifejezni örömét, hogy a pap és a hívek a templomajtóban várják az újszülöttet és kíséretét. Rövid idővel azelőtt milyen mozgásba hozta a családot az újszülött érkezése! Virágcsokor, díztávirat, telefon, képeslap, személyes látogatás a kórházban, mind azt mondta: Isten hozott közénk! A keresztelés napján új, nagyobb család, Isten családja fogadja az újszülöttet. A keresztyén közösség öröme ugyanolyan határtalan, mint a szülőké és vérrokonoké. „Isten hozott közénk!”

2. Szülők felelősség-vállalása

„Azért hoztátok el újszülött gyermekeketek az Isten házába, hogy... az isteni életre... újjászülessen.” Az első pillanattól a szülők a legjobbat akarják gyermeküknek. Az örök élet és az Istennel való barátság egyik legnagyobb kincsünk. Ezért nemcsak a földi életet, hanem az örök életet is biztosítani akarják számára. A szülők gondoskodnak arról, hogy gyermekük jó nevelésben részesüljön, hogy jó, hűséges és mindenkor segítőkész barátai legyenek. Egyszóval biztosítani akarják gyermekük jövőjét. A jövő, az örökkévalóság biztosítója a keresztség. A templomba hozzák gyermeküket, ahol a keresztségben megkapja az örök élet csíráját. Ezt az isteni életet az élő egyház, a hívek közössége útján kapja. Itt fogja megtanulni a hit elemeit. A hívek, főleg a szülők példája nyomán fog majd kivirágozni életében a hit. Ha a vasat tűzbe tesszük, áttüzesedik. A gyermek is így veszi majd át a család és a keresztyén közösség életstílusát. A szülőké elsősorban ez a felelősség. Ebben lesznek segítségükre a keresztszülők és az egész keresztyén közösség.

3. Hitvallás

A szülők a hívek jelenlétében kérik a keresztséget. Ezzel mintegy azt mondják: Ez a mi hitünk, és ezt akarjuk gyermekünknek is átadni. Ezért a keresztelezés és az azon való részvétel hitvallás. A hívek közössége örömmel fogadja az újszülöttet és mindenét megosztja vele. Így kapja meg az újszülött a hit ajándékát, a jelenlévők pedig megvallják hitüket.

4. Névadás

A keresztségben kapott név fogja megkülönböztetni a gyermeket másoktól. Erről ismerik meg őt. A név említése a személyt fogja a szülők és ismerősök emlékébe idézni. Általában valamelyik szent nevét választják a szülők gyermeküknek. Ez is hitvallás, mert egyrészt biztosítani akarják a szent közbenjárását, és ugyanakkor remélik, hogy gyermekük követi majd a szent példáját és hűségesen fogja szolgálni Istent és embertársait.

5. Megjelölés a kereszttel

Az első rész azzal zárul, hogy a pap, majd a szülők és a keresztszülők megjelölik a gyermek homlokát a kereszttel. A rómaiak rabszolgák büntetésére alkalmazták a keresztrefeszítést, és a legnagyobb szégyen jele volt. Krisztus, aki szerint „nagyobb szeretete senkinek sincs annál, mint aki életét adja barátaiért” (Jn 15,13), a keresztet a legnagyobb szeretet és győzelem jelévé tette. E jelben fogják a gyermeket megkeresztelni, ezzel a jellel jelöli meg magát élete különböző fordulópontjain és ehhez a jelhez marad hű, amikor Krisztus példáját követve szereti embertársait. A szülők a kereszttel gyermekük homlokára írva kifejezik, hogy Krisztus követőjeként akarják gyermeküket fölnevelni. (A kereszttel esetleg áldás formájában is közölhető: „N., áldjon meg az Atya, a Fiú és a Szentlélek”.)

II. Ige-liturgia

1. Bevonulás a templomba

(Rendszerint a fölölvásó állvány előtti padokba, ahol az ige-liturgia történik.)

Sokszor panaszkodunk, hogy nem sok értelmet látunk az egyház szertartásaiban. Ennek nem annyira a szertartás az oka, hanem mi magunk, mert nem töltjük meg értelemmel azokat. Az emberek között szokásos cselekményeknek és szertartásoknak megvan az általában elfogadott értelme. Nekünk kell belevinni szívünket és lelkünket az elfogadott formákba, hogy általuk föltárjuk belső világunkat. Kezet foghatunk valakivel gépiesen és unottan, mert az illem megkívánja (és semmi kedvünk sincs hozzá). Viszont ha valakit nagyrabecsülünk és szeretünk, kézfogásunk kemény, meleg és barátságot fejez ki. Tőlünk függ, hogy mennyire öntjük lelkünket a szertartásokba.

A keresztelés szertartása örömteli családi ünnep, mint ahogy a gyermek születése is az. Ezt akarja kifejezni az egyház, amikor az újszülöttet fogadja, és amikor a fogadás után a hívek ünnepélyes körmenettel bevonulnak a templomba. Három alkalom nyílik a körmenetre a keresztelés szertartásában. 1/Bevonulás az ige-liturgiához, 2/átvonulás a keresztkúthoz, 3/ föl-

vonulás a keresztkúttól a főoltár elé. Nem szükséges, hogy a legrövidebb úton, toronyiránt menjünk. Esetleg körbemegetünk a templomban himnuszokat énekelve, szívünket és lelkünket beleadva az éneklésbe, hiszen a keresztelés örömnép.

2. A kereszttség a Szentírásban

A Szentírásban Isten szól hozzánk. Nem a távoli idők embereihez, hanem hozzánk, élő emberekhez idézi szavait az egyházban. Figyeljünk Isten szavára, mint hozzánk intézett személyes fölhívásra. A keresztelésnél egy, esetleg két szakaszt olvas a pap (esetleg a keresztapa) a Szentírásból. Az olvasmányt követő homiliában a pap a kereszttség értelmét fejti ki. Kissé hosszadalmas lenne az összes keresztségi szöveget itt megmagyarázni. Az alábbiakban ezért általános összefoglalót adunk:

a/ újjászületés

Szent János evangéliuma harmadik fejezetében olvassuk Nikodémus, a zsidók főemberének történetét, aki éjszaka titkon ment Jézushoz, hogy tanítását jobban megismerje, mert meg volt győződve arról, hogy Jézus Isten küldötte. A beszélgetés során ezt mondta neki Jézus: „Ha valaki újra nem születik, nem látja meg az Isten országát” (Jn 3,3). Nikodémus szószerint, földi anyától értette az újjászületést. Jézus erre megmagyarázta neki: „Aki újjá nem születik vízből és Lélekből...” nem mehet be Isten országába (Jn 3,5). Ez a második születés Isten családjában történik. Szent Péter első levele hangsúlyozza ezt a gondolatot: „Nem pusztulásra ítélt, hanem elpusztíthatatlan magból születtek újjá, az Isten élő és örök igéje által” (1Pt 1,23).

Szent Pál ugyanezt a gondolatot fejezi ki, amikor azt mondja, hogy Isten fogadott fiai (Róm 8,15), új teremtmény (2Kor 5,18) lettünk. Amikor a viláncapcsolót bekapcsolva összekötjük a lámpát az áramforrással, kigyulad a fény. Ugyanígy a keresztségben Istennel teremtünk kapcsolatot és az Isten életében részesülünk.

b/ megtisztulás

Talán ez a leggyakrabban emlegetett kifejezés a keresztséggel kapcsolatban. A vízzel való leöntés mosakodást, tisztálkodást és lelki megújulást jelképezett már az Ószövetségben is (ApCsel 22,16). Az Újszövetség mélyebbre ható tisztálkodásról beszél, ami nemcsak lemossa a bűnt, hanem ugyanakkor megszenteli az embert. A vízözön idejének bárkájával jelképezett keresztség „most titeket is ugyanígy megment, hiszen az nem a test szennyeinek lemosása, hanem könyörgés az Istenhez, hogy adjon tiszta lelkiismeretet Jézus Krisztus föltámadása által” (1Pt 3,21). Krisztus szenvedése, halála és föltámadása teszi lehetővé ezt a megtisztulást. A Krisztus vére által szerzett tisztulást pedig a keresztség adja meg nekünk (vö. 1Jn 1,7). Megtisztulás, változás történik a keresztség révén. A megkeresztelt élete új irányt kap. Istentől elfordult világba született, a keresztségben Istenhez fordul Jézus Krisztus által.

c/ Krisztus testének tagjává tesz

„Mi ugyanis mindnyájan egy Lélekben egy testté lettünk a keresztségben... Mindannyiunkat egy Lélek itatott át” (1Kor 12,13). „Mindannyian egyé lettetek Krisztusban” (Gal 3,28). Hogy lehetünk Krisztus testének tagjai? A „misztikus” szót teszik a teológusok a test elé, hogy ezzel jelezzék: nem hűsként és vérként, hanem más értelemben értik a testet. Talán Keller Ilona esete segít megérteni a test fogalmát és szerepét. 1880-ban született, 18 hónapos korában elveszítette szemevilágát, és később kiderült róla, hogy süket. A süket és vak kislány tehát nem tudott beszélni, és semmi módja nem volt arra, hogy az őt körülvevő világgal megértesse magát. Egy áldozatos ápolónő rájött arra, hogy esetleg a tapintás útján elérheti a kislány első világát és az ott rejtőző személyt bemutathatja a világnak. Tanítványa tenyerébe írta: „víz”, majd kezét vízbe dugta, és ajkát ajkához szorítva mondogatta: víz. Végre a kislány kimondta az első szót. Később megtanult írni, és több könyve megjelent. Mi emberek csak érzékeink útján tudunk egymással közlekedni, csak így tudjuk gondolatainkat kicserélni. Az Isten ezt tiszteletben tartotta és Jézus Krisztusban emberi módon szólt hozzánk. Krisztus föltámadása után eltűnt közülünk, de ennek ellenére emberileg fogható és érthető módon szól hozzánk az egyházban. Amint Krisztus Isten szeretetét szemünk elé tárta, ugyanúgy Krisztus megváltói szeretetét tárja szemünk elé az egyház. Amint Jézus Krisztus embersége által jelent meg Isten szeretete, ugyanígy Krisztus megváltói szeretete az egyház (Krisztus misztikus teste) által jelenik meg és tárul szemünk elé szeretete. Úgy is

mondhatnánk, hogy az egyház mint Krisztus teste, Krisztus életét megjeleltő, szemünk elé táró eszköz.

Isten szeretetét érezték azok, akik a názáreti Jézussal találkoztak. Krisztus szeretetét kell éreznünk azoknak, akik az egyház, Krisztus misztikus teste tagjaival találkoznak. A II. Vatikáni Zsinat egyházról szóló konstitúciója azt mondja, hogy a Krisztust követő emberek életében tárul elénk Isten jelenléte, és az ő életükben ismerjük meg Isten arcát (50. pont). Szent Pál is így érti Krisztus testét: „Mi pedig mindnyájan, akik földetlen arccal tükrözzük vissza az Úr dicsőségét, a dicsőségben fokról-fokra hozzá hasonlóvá változunk át, az Úr Lelke által” (2Kor 3,18). A keresztség tehát új feladat elé állít. Az egyházban Krisztushoz kapcsol, és attól kezdve életünknek őt kell sugároznia a világ felé.

d/ Krisztus Lelkét, a Szentlelket közli velünk

Az előbbi pontban adott idézetek ezt hangsúlyozzák. Szent János említi (7,37), hogy Krisztusnak először be kellett mennie dicsőségébe, hogy Lelkét elküldhesse. Jézus emberségét átjárta a Lélek úgyannyira, hogy halála után megdicsőült és új életre támadt. Ennek az új életnek a zálogát kaptuk. „Ő (a Szentlélek) a foglaló örökségünkre, arra, hogy teljesen megváltva az övéi legyünk az Isten fölségének dicsőségére” (Ef 1,14). Ez a Lélek ösztönöz arra, hogy Krisztushoz egyre hasonlóbba, az Atya kedves gyermekeivé legyünk.

e/ a régi és az új ember

Tévedés lenne úgy elképzelni Krisztushoz-tartozásunkat, mint a mester és a tanítvány kapcsolatát. A tanítvány, ha tetszik neki, igyekszik megvalósítani életében a mester tanítását. Ennél sokkal több történik a keresztségben. Nem úgy csatlakozunk Krisztushoz, mint a drágakő a koronához, hanem mint az ég a fához, mint venyige a szőlőtőhöz. Szent Pál szerint Krisztus életében osztozunk. „A keresztségben eltemetkezünk vele együtt a halálba, hogy miként Krisztus az Atya dicsőségéből föltámadt a halálból, úgy mi is új életre keljünk” (Róm 6,4-5). Az új élet az egész ember átalakítását, új embert jelent. Ezt a gyökeres változást fejezi ki a keresztség szertartása, ami Szent Pálnál alámerítéssel történő keresztséget jelentett. A bűn halálát és a régi ember temetését jelenti a vízben eltűnő ember és az új születését jelképezi, amikor a vízből újra fölbukkan.

Szent Pál kedvenc kifejezését használja: „vele együtt” halunk meg a ré-

ginek és „vele együtt” éljük az új életet. Ez az új élet nem bontakozott ki még bennünk a maga teljes egészében, mint Krisztusban föltámadásakor. De ennek a föltámadt, új életnek a csíráját kapjuk a keresztségben és a szeretetben gyarapodva bennünk is eléri majd tökéletességét. „Testünkben folyton folyvást viseljük Jézus szenvedését, hogy egyszer Jézus élete is megnyilvánuljon testünkön” (2Kor 4,10.) Az új élet új feladatot ró ránk, azt, hogy a bűnnek valóban meghaljunk és a lélek szerint éljünk. (Ezért mondunk ellene a Gonosznak.)

f/Isten népének tagjai

Az előbbi hasonlatok is közösségről: Isten és ember, valamint emberek egymás közötti közösségről beszélnek. Szent Péter első levele írja le az újonnan megkeresztelt helyzetét: „... mint élő kövek épüljete (Krisztus) fölé lelki házzá, szent papsággá, hogy Istennek tetsző áldozatot hozzatok Jézus Krisztus által... választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet, tulajdonul kiválasztott nép vagytok, hogy annak dicsőségét hirdessétek, aki a sötétségből meghívott benneteket csodálatos világosságára” (1Pt 2,5.9-10). A keresztség, mint élő követ épít bele minket Isten házába. Ezzel Isten országa bővül, és ezután ránk hárul annak további bővítése úgy, hogy áldozatos életünkkel követjük Krisztus példáját. Krisztus azért jött, hogy „teljesítse Atyja akaratát” (Zsid 10,10). A mi életünk célja is az Atya akaratának teljesítése, hogy jöjjön el az ő országa.

Az Újszövetség tanítása szerint a keresztség azáltal, hogy a hívő közösségbe fogadja a megkeresztelt személyt, új életet közöl vele és Krisztus testének tagjává teszi. Közli vele a Szentlelket és megtisztítja a bűntől. Megújulva, mint Isten népének tagja, rálép arra az útra, amit Krisztus megtett. A megfeszített Krisztus nevében kapjuk a keresztséget, annak a Krisztusnak a nevében, aki vállalta a kínhalált —, azaz vállalta az emberi sorsot minden bizonytalanságával és reménységével. Belépett az élet-halál, jó-rossz, sötétség-világosság, szeretet-gyűlölet forratagába és abból győzedelmesen került ki. Mint fentebb említettük, bízott az Atyában és szerette embertársait! Erre a versenyre hívja a közösség az újonnan megkereszteltet, hogy beleépüljön és maga is építse a szeretetközösséget, az Isten országát, itt ezen a földön az idők teljességéig.

3. A hívek könyörgése

Sokszor mondjuk: majd imádkozom érted. Van, amikor ezt őszintén

gondoljuk; van, amikor csak kibúvóként használjuk, hogy megszabaduljunk valakitől, akinek panaszkodását már unjuk. Az újszülöttért mondott imádságunk legyen nagyon őszinte. Ha valamit komolyan akarunk, azt nemcsak kérjük, hanem teszünk is érte valamit. Ugyanígy az imádság járjon mindig karöltve a komoly igyekvéssel.

Az ember élete hasonlít a körhintához. Minél messzebb kerül valaki a központtól, annál gyorsabban forog. Ez a forgás úgy meggyorsulhat, hogy a központhoz erősített lánc elszakad, és az ember összetöri magát. Az imádság által visszahúzódunk életünk középpontjába, ahol nem nagy a sebesség. Ott magunkba szállunk és így szemléljük életünket. A cselekvés kifelé, az imádság befelé húz. Ennek a két erőnek az egyensúlya biztosítja életünk biztonságát. Amit az imádságban megértünk és megtanulunk, azt kérjük és azt igyekszünk megvalósítani életünkben.

A hívek könyörgésében azt kérjük, hogy az új élet megerősödjék az egyház legújabb tagjaiban is, hogy bátor hitvallói legyenek Krisztus tanításának. Az eredmény tőlünk is függ. Ha engedjük, hogy lelkünkben a „rég élet” felburjánozzék, nemcsak bennünk, hanem bennük is elfojtja a növekvő új életet. Ha viszont életünkön látják az önzetlen szeretetet, példánkat követni fogják. A megkeresztelt gyermek az egyházi közösségben növekszik fel. Ennek a közösségnek életstílusát fogja átvenni, ezért hihetetlenül fontos a közösség szerepe a hit és a szerinte berendezett élet átadásában. Imádkozzunk ennek sikeréért és dolgozzunk is érte. Kérjük külön nyomatékkal: „Hogy a keresztség kegyelme mindnyájunkban újjáéledjen és nap mint nap erősödjék! Kérünk téged, hallgass meg minket!” (Tegyük élményszerűvé a hívek könyörgését azzal, hogy a szülők együtt mondják a fohászt gyermekükért és a keresztszülőkért, majd pedig a keresztszülők a szülőkért. Közben mindannyian mondják a válaszokat.)

4. Litánia

Minden nép büszke hőseire, így az egyház is büszke rájuk: a szentekre. Életük sikeres volt, elérték céljukat: Krisztust. Ezért biztos úton járunk, ha életüket követjük a hit, remény és szeretet gyakorlásával. Nemcsak példaképeink ők, hanem közbenjáróink is. „Hiszem a szentek egységét” — mondjuk a hitvallásban. Hiszem, hogy a hívek, akik a Szentlelket kapták, akár elköltöztek ebből a világból, akár még itt élnek, egy családhoz tartoznak, ugyanaz a szeretet fűzi össze őket, egymásért állandóan könyörögnek, és amennyire csak lehet, segítenek egymáson. Ezért sürgeti az egyház, hogy szentek nevét adják a szülők gyermeküknek. Ne csak a nevet válasszuk ki, hanem később ismertessük meg a szent életét a gyermekkel, hogy valóban

közel érezze magát égi pártfogójához, és amennyire csak lehet, kövesse példáját. Ajánlatos, hogy a gyermek védőszentjét, a magyar szentek nevét, esetleg a templom védőszentjét is megemlítsük a litániában. Ez segít abban, hogy a keresztelési szertartás a mi ünnepünk legyen.

5. Könyörgés a Gonoszlélek hatalmának megtöréséért

A keresztség: választás. A szertartásnak ez a része világosan elénk állítja: milyen lehetőségek közül választunk. Szent Pál említi, hogy valami emberfeletti, ugyanakkor Istennek alárendelt és Isten ellen ágaskodó hatalom igyekszik minket leigázni. Az „emberben lakó bűn”-nek nevezi, ami arra kényszerít, hogy „nem a jót teszem, amit akarok, hanem a rosszat, amit nem akarok” (Róm 7,10). „Én boldogtalan! Ki vált meg engem a halálra szánt testtől? Hála az Istennek, Urunk, Jézus Krisztus által” (Róm 7,24). Az Ószövetség első lapjaitól a keresztfeszítés leírásáig megtaláljuk a szentírásban a rossz és a szenvedés problémáját.

Az ember büntetése, hogy arca verejtékével keresi kenyerét, az asszonyé pedig, hogy fájdalommal szüli gyermekeit. Ez a válasz a keresztségi fogadalom mögött meghúzódó kérdésre: honnan van a rossz, a szenvedés? Hogy lehet az, hogy néha olyan jó érzés tölt el bennünket, amikor valamit elértünk, amikor büszkéek vagyunk alkotásainkra? Miért nincs ez mindig így? Miért kimerítő legtöbbször az alkotás és miért fárasztó a munka? Az élet eredete milyen boldogító érzéssel van egybekötve! Miért válik ez az öröm üdörmé a szülés fájdalmában? Mindaz, amit Isten alkotott, jó, tehát nem tőle származik a szenvedés. A szentírás az emberben találja a rend hiányának, és ami ennek következménye, a szenvedésnek okát. Az ember felborította az Isten által elgondolt rendet, és ez okoz minden bajt. Ezt a régi igazságot megvilágíthatjuk egy mai, talán ezért hozzánk közelebb álló hasonlattal. Egy fiatal mérnök atomkutató intézetbe kerül idősebb kolléga mellé, hogy a szakterület minden titkát megtanulja. „Rettenetes pusztító erő az atomenergia —, mondja a tapasztalt mérnök. Épp ezért arra kérek, hogy ha kigyullad a veszélyt jelentő piros lámpa, ne folytasd a kísérletezést, mert elpusztíthatod az egész földet.” Ha a fiatal mérnök meghallgatja ugyan mindezt, de azt gondolja magában, hogy az öreg túlságosan óvatos, és egy óvatlan pillanatban („Tudom én, mit csinálok!”) nem hagyja abba a kísérletet, amikor a lámpa veszélyt jelez, rászabadítja a halálthozó sugárzást az egész földre. Egy ember hibája lehetetlenné teszi, hogy az összes többi egészségesen éljen.

Erről a problémáról beszél az ószövetségi bűnbeesés-történet. Az ember ellenszegült Istennek, és ez kihat mindazokra, akik embernek születnek.

Ezt eredeti bűnnek nevezik a teológusok, ami annyit jelent, hogy Istentől kezdet óta elfordult és neki nem engedelmeskedő világba születünk.

Ebbe a „bűnös“ világba született Jézus Krisztus is azért, hogy engedelmeskedjék, hogy megtegye Isten akaratát, mert egyedül ez boldogítja az embert. „Jövök, hogy teljesítsem akaratodat“ (Zsid 10,10). Az ember végső boldogságát szolgáló és éppen ezért Istennek tetsző, helyes magatartás: Isten akaratának teljesítése. Az ember romlását okozó és éppen ezért Istennek nem tetsző, helytelen magatartás: az ellenszegülés Istennek. Jézus Krisztus az előbbi magatartást választotta, még akkor is, amikor szinte minden gonoszság összefogott ellene és próbára tette. Kitartott Isten akaratával együtt, „...engedelmeskedett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig. Ezért Isten fölmagasztalta... úgy, hogy Jézus Krisztus az Úr“ (Fil 2,8-11). A halálhozó sugarakkal átjárt bűrából kitört, utat nyitott. Az élet folyását a régi, rendes mederbe terelte. Helyreállította a kapcsolatot Isten és ember között. Akik hozzá csatlakoznak, osztoznak életében, elfordulnak a régi, bűnös élettől és átölelik az új életet, Isten akaratát. Ezt a két ellentétet állítja elélni a keresztesítési szertartás. Az egyik oldalon áll a Gonoszlélek, a Sátán, a rossz, a halálhozó engedetlenség, a bűn, a test szerinti régi ember; a másik oldalon áll Krisztus, a jó, az életadó engedmesség Istennek, az új és lélek szerinti ember. A keresztségben a jót, Krisztust választjuk, a Gonoszlelket, a rosszat pedig elvetjük.

Igen figyelemreméltó a Kolosszei levél tanítása erről a választásról (3. fejezet). „Ha Krisztussal föltámadtatok, keressétek, ami fönt van“, vagyis ne a földieket hajszoljuk. Szent Pál nem azt kéri híveitől, hogy költözzenek ki ebből a világból, hanem, hogy gyökeresen változzanak meg itt a földön. A régi (földi, test szerinti) és az új (égi, lélek szerinti) ember itt ezen a földön él és itt részesül Krisztus feltámadt életében. A régi emberben harag, rosszindulat, gyűlölködés, átkozódás, tisztátalanság él. Az újban ellenben egység, megértés, irgalom, jóság, szeretet, béke és Krisztus tanítása.

Amikor az egyházba kéri valaki felvételét, a közösséget építő, egymást segítő és szerető, önzetlen életre határozza el magát. Ugyanakkor ellene mond a harag, széthúzás, gyűlölködés és önzés szellemének. Ez a választás nagyon is jelentős a mindennapi élet számára. A jó és rossz nap mint nap ezer formában jelenik meg előttünk. Nyomor, betegség, kizsákmányolás, fajgyűlölet, tudatlanság, veszekedés: mindez a rossz megjelenítője. Ennek ellenemondva szembeszegülünk a Gonosznak, megtörjük uralmát és Krisztus mellett teszünk hitet. A Krisztusban hívők mindezt tudatosan teszik, mert a kinyilatkoztatásból ismerik Isten elgondolásait. Akik nem ismerik Krisztus tanítását, de ugyanakkor a jó, a közösség, a megértés, a béke és a szeretet mellett döntenek, ismeretlenül is Krisztus táborához csatlakoznak és ellenszegülnek a Gonosznak.

Régebben ördögűzés (exorcizmus) néven volt ismeretes a keresztelési szertartásnak ez a része. Ez nem jelentette azt, hogy az újszülött az ördög megszállottja. Végső fokon a betegség, a halál és minden rossz a Gonosz lélek csábítására vezethető vissza. Az „ellenmondás mind ennek” (ördögűzés) a rossz elvetését és a jó, Krisztus választását jelenti.

6. Megkenés a keresztelendő olajával

A világ az ember birtoka, neki adta az Isten, hogy magának megfelelővé alakítsa: humanizálja. Ebben a küzdelemben mindenki szembekerül a Gonosz lélekkel, a rombolás (betegség, halál) hatalmával. Így az ember élete küzdelem a rossz ellen a jó győzelméért. A küzdelem célja nem az, hogy a természetet az ember játékszerévé tegye, hanem hogy az ember végső céljának alárendelje és így az egész teremtett világ elérje célját Krisztus által: „S ha majd minden alá lesz neki vetve, maga a Fiú is aláveti magát annak, aki mindent alávetett neki, hogy Isten legyen minden mindenben” (1 Kor 15,28). A küzdelemre-készületet jelzi az olajjal való megkenés. (Az olajat a püspök szenteli az egyházmegye székesegyházában nagycsütörtökön, és onnan viszik az egyes plébániákra.) A régi görög-római világban a birkózók olajjal kenték be magukat verseny előtt, hogy ellenfelük szorító izmai közül kicsússzon sikamlós testük. Krisztus követője küzdelemre készül a Gonosz, az önzés, saját rossz hajlamai ellen és Krisztushoz csatlakozik, aki legyőzte mindezt. Az Ő üdvözítő erejében bízva vállalkozik a nagy küzdelemre. „Védelmezzon téged Krisztusnak, a mi Üdvözítőnknek ereje!” — halljuk a szertartásban. A hívek ezután átvonulnak (esetleg körmenetben, énekelve) a keresztelő kápolnába vagy a főoltárhoz.

III. A keresztelés

1. A keresztvíz megáldása

A víz romboló, halálthozó ereje tárul elénk árvíz idején, amikor az áradat mindent elsöpör; vagy a háborgó tenger láttán, amelynek félelmetes ereje oly sok életet temet mélyébe. Mennyi növényi, állati, sőt emberi életet pusztít el a jégeső! Hány embert ragadott már el a sebes folyók sodra!

A tavaszi eső, a kristálytisza patakvíz, a sivatagban feltörő forrás mind az életről beszél. Víz nélkül nincsen élet, és a bennünk lévő elgyengült életet szintén a víz erősíti meg. Gondoljunk csak a pohár friss vízre, amely szomjunkt oltja, vagy a fürdővízre, amely tagjainkat fölfrissíti.

Az élet — legyen az természetes vagy természetfeletti — titokzatos. Meghatódott tisztelettel állunk az élet Ura és Forrása, Isten előtt. Ez a meghatódott tisztelet fejeződjék ki egész magatartásunkban, amikor kereszttelőre megyünk. A keresztelés pillanata a születés pillanatával hasonlítható össze. Az egyik esetben a földi családba, a másikban Isten családjába, az egyházba születünk.

Az Egyház minden kétséget kizáróan akarja a szemünk elé tárni az új élet születését. Ezért áldja meg a pap a vizet (elmaradhat, ha szükségkereszttség esetén erre nem jutna idő). Jelezni akarja, hogy itt nem egyszerű fürdőről, hanem újjászületésről van szó. Az áldás szövege emlékezetünkbe idézi a víz szerepét az üdvtörténetben. A vízözön elpusztította a bűnösöket, de az igazat (Noét) megmentette. A választott nép szolgaságból szabadságba lépett, amikor átkelt a Vörös tengeren. Jézus megkeresztelkedett a Jordánban, hogy bűnbánatra, magábaszállásra és új életre buzdítsa követőit. Élete végén pedig parancsot adott tanítványainak, hogy keresztteljenek meg minden népet. Ezt a parancsot követve a pap megáldja a vizet, hogy a szertartásos fürdő megszentelje és új életre támassza a megkeresztelt személyt.

2. Ellenmondás a Sátánnak és hitvallás

Mint előbb említettük, a keresztség: választás a Sátán és Krisztus között. A rosszat elvetjük, a jóhoz csatlakozunk. E két mozzanatot tükrözi a szertartásnak ez a része. A pap újra emlékezteti a szülőket, a keresztszülőket és az egész közösséget felelősségük súlyára: „Reméljük, hogy hitbeli meggyőződésük hozott ide benneteket és így készségesen vállaltjátok a gyermek megkeresztelésével járó kötelességeket. Gondoljatok arra, hogy ti is részesültetek a keresztségben.”

A hitvallást a jelenlévő személyek végzik, vagyis nem akárcsak, hanem az egyház tagjai. A közösség szerepe itt újra hangsúlyt kap. A személy az egyház közösségében vallja meg hitét. Az egyén életében a bizonyosság és a kétség állandóan váltakozik. Mindannyian úgy imádkozunk, mint a jerikói vakok: „Uram, add, hogy szemünk megnyíljék!” (Mt 20,33). A hit azonban és a hatására formált meggyőződés nem az egyén okosságán alapul. Nem azt hisz, amit akar, hanem azt, amit az egyházi közösségben hallott, ami végső fokon Istentől származik és Jézus Krisztus által lett nyilvánvalóvá. „A hit hallásból fakad, a hallás pedig Krisztus tanításából” (Róm 10,7). Az elmélkedés, a keresés, imádság és elmélyítés mind arra összpontosul, amit az egyházban Krisztus Lelke őriz. „Ebben a tanításban, ebben a hagyományban hiszek. Ezt akarom magamévá tenni, ezt akarom sértetlenül, úgy, ahogy kaptam, átadni gyermekemnek.” Az egyén és a közösség

egyaránt érdekelt a hitvallásban. Az egyén hitvallása a közösség hitében gyökerezik.

A szülők, keresztszülők és a közösség vállal felelősséget a hit továbbadásáért. A szülők lesznek a hit első továbbadói, amikor szavukkal és példájukkal a hit elemeire tanítják gyermekeiket. Ebben a keresztszülők és az egész közösség segítik őket. Prohászka püspök mondta, hogy „koldus népnek koldus a hite“. Nagy igazságot rejt ez a mondás. Ha a szülők és a gyermeket körülvevő hívek igaz és egyeneslelkű emberek, a gyermek hitében a szerető, megértő és igazságos mennyei Atya képe alakul ki. Ha harag, gyűlölet, önzés tárul a gyermek szeme elé, akkor elméjében az Isten követelődző, házsártos, önmagát kereső öregember lesz. Nem lehet eléggé hangsúlyozni a szülők és a közösség szerepét a hit átadásában. Nemcsak elene mondunk a Gonosznak, hanem ellenállunk neki. Nemcsak szóban, hanem tettekben is megvalljuk Krisztust. Ilyen gondolattal, ilyen elhatározással kéri a szülők a keresztséget.

3. Keresztelés

A döntő pillanat elérkezett. „Akarjátok-e, hogy gyermeketek elnyerje a keresztséget?“ — kérdi a pap. A szülők és a hívek igennel válaszolnak, és ekkor a pap megkereszteli a gyermeket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében. (Háromszor vizet önt a fejére, miközben a három isteni személyt említi.) Ezzel a szülők kívánsága beteljesült, megtörtént a találkozás Isten és a gyermek között a hívek közösségének közvetítésével. Gyermeük belépett a Krisztust követő hívek közösségébe, Isten gyermeke lett, új életre született Jézus Krisztusban (vö. Jn 1,12-15).

Az egyház szertartásaiban Isten szól hozzánk, mi pedig válaszolunk neki. Ha megszorítunk egy barátságosan felénk nyújtott kezet, megpecsételjük, viszonzzuk a barátságot. Isten hívását közvetíti a pap: Akarjátok a keresztséget? Igennel válaszolunk, s a gyermeket ennek alapján megkeresztelik. Megvalósul az Isten és gyermek közötti találkozás.

Így van ez az emberi életben. A bennünk élő vágy vagy gondolat láthatatlan és foghatatlan sokszor még saját magunk számára is. Amikor kifejezzük magunkat szóban vagy cselekedetben, a belső gondolat testet ölt és láthatóvá válik saját magunk és mások számára. Pl. a fiatal legény először csak sokat gondol választottjára. Majd, amikor szándéka komolyabb lesz, megkéri a kezét. Végül oltár elé vezeti és ott tanúk előtt kijelenti, hogy szereti. Ekkor valósul meg régi elhatározása.

Amikor a keresztség a gyermek fejére csordult, akkor vált valóra minden megelőző lépés. Ez tette tökéletessé a találkozást Istennel.

Isten családjának tagja és az örök élet reménybeli örököse lett a megkeresztelt gyermek. A látható jel arra mutat, hogy egy újabb közösségnek: az egyháznak tagjává lett. Ne úgy gondoljunk a keresztségben kapott új életre, mint a már meglévő életünktől idegen vagy éppen ellenkező életre, amely mintegy teljesen lerombolná a természetes életet. A teológusok állandóan azt hangoztatják, hogy a kegyelem nem rontja le, hanem inkább tökéletessé teszi az emberi természetet. A megváltó és a teremtő Isten ugyanaz, és az ember bűne nem pusztított el minden jót a teremtésben. A világban található értékek által fejezi ki Isten üdvözítő szeretetét úgy, hogy az emberi értékeket és természetet soha nem remélt magasságba emeli, kivi-rágoztatja.

Vegyük például az emberi nem egységét. Mindannyian ugyanahhoz az emberiséghez tartozunk, bár igen sokszor idegennek érezzük magunkat még olyan emberek között is, akiknek nyelvét ismerjük. A természetes egybetartozást nem rombolja le, hanem tökéletessé teszi a kegyelem, mert azt szorosabbra fűzi és soha nem remélt magaslatra emeli: testvérként ismeri el és kezeli az emberi nem minden tagját. A bábéli nyelvzavar (Ter 11) és az első pünkösöd (ApCsel 2) jó példa arra, hogy a kegyelem, a keresztségben kapott új élet hogyan működik. A bábéli nyelvzavart, az emberiség megoszlását az ember bűne és büszkesége okozta. Előtte egynyelvű egység volt az emberiség. Ezt a bűn előtti állapotot állítja vissza a Lélek eljövetele. A világ minden tájáról összesereglett tarka népsokaságban mindenki megértette az apostolok tanítását. Ugyanakkor ez már nemcsak természetes, eredeti egység, hanem egy új, erősebb, soha nem álmodott egység az emberek között, amit az Isten létesít a szeretet és az új élet által.

A megkeresztelt egyén mint az egyház tagja másképp néz az emberekre. Számára azok nemcsak az egy emberiségnek tagjai, hanem Isten gyermekei és testvérek Krisztusban. Őbenne látja embertársait és őt látja bennük. Úgy él, hogy viselkedéséből Krisztus szeretete tükröződik és sugárzik mások felé. Életéből és szeretetéből tapasztalják meg a többiek, hogy milyen az Isten szeretete.

A be nem avatott kívülálló csak valami embercsoportot fog látni az egyházban. A hívő szemei előtt azonban felragyog az isteni élet, az iránta tanúsított szeretet az egyházban: ennek a szeretetnek ez a közösség hordozója, látható, fogható, emberileg érezhető megnyilvánulása. (Olvassuk el erről Szent János első levelének 3. és 4. fejezetét: „Szeretet az Isten: aki szeretetben él, Istenben él, és Isten őbenne.“ — 1 Jn 4,16) A keresztyénység életközösség Krisztussal. (Lásd a szőlőtőről és szőlővesszőkről szóló hasonlatot!) Ez az életközösség az egyházi közösségben működik és él, és ennek életjele a keresztyének önzetlen, Istent és embert szolgáló szeretete.

„Nézzétek, a keresztyének mennyire szeretik egymást!“ — mondták az

egyház tagjairól már a III. században. Vajon nálunk is erről ismerik föl, hogy keresztények vagyunk? Tisztelettelűd külső magatartásunkban belső összességünk nyilvánul meg. Ugyanígy őszinte, gyakorlati, áldozatos szeretetünk embertársaik iránt a bennünk élő Isten szeretetének (és életének) megnyilvánulása. Ezért olyan nagy dolog kereszténynek lenni. Ingyen kapott ajándék, meg nem érdemelt örökség ez az isteni élet, ugyanakkor feladat is. Általunk fogja megtapasztalni a világ, hogy Isten hogyan szereti az embereket.

„Ha az egyház kereszttel, Krisztus kereszttel“ — következik az eddig elmondottakból. Az egyházi közösségben él tovább a feltámadt Krisztus, és ennek a közösségnek szertartásai az új élet megnyilvánulásai. A közösség hitét rendszerint a liturgikus cselekmény vezetője, a pap fejezi ki. A keresztség felajánlása, állandó elérhetősége Isten kézfogásra nyújtott keze felénk, annak elfogadása (ez szintén Isten kegyelme) a barátság megpecsételése részünkről.

A keresztségben Isten családjának tagjává lettünk. Ez az első lépés azon az úton, amely egyszer Isten színelátására vezet. A keresztség az első és legfontosabb szentség, ezt követi a többi életünk legfontosabb fordulópontja. Isten minden alkalommal újra és újra kifejezi szeretetét irántunk, és mi igennel válaszolunk jószágára. Így az eredeti barátság, amit a keresztségben kötött velünk az Isten, egyre jobban elmélyül.

Mire a bérálás ideje elérkezik, a most még nem sokat értő gyermek a szülők jóvoltából egyre többet tud meg a hitről. Ezt teszi tudatosan magáévá bérálásakor, ugyanakkor új erőt és ösztönzést kap arra, hogy Krisztus tanúja és munkatársa legyen. Mint felnőtt, felelősséget vállal Isten családjában.

A szentmisében újra és újra csatlakozik Krisztus áldozatához és saját magát Krisztussal Istennek ajánlja. A szentáldozásban mint jóbarát jóbarátjával találkozik Krisztussal, így kapcsolatuk egyre jobban elmélyül. A bűnbánat szentségében elismeri hibáit, bocsánatot nyer és új lelkesedéssel öleli át keresztény hivatását. A családi életre is hivatást kap, hogy szolgálja Isten népét és családjáról gondoskodva Isten szeretetének tanúja legyen. Hivatást kaphat a papi vagy szerzetesi életre, hogy minden idejét és erejét osztatlanul Isten népének szolgálatára fordítsa és Isten osztatlan szeretetének tanúja legyen a világban.

Ha betegség éri, Krisztushoz fordul és tőle kéri a gyógyulás kegyelmét. Krisztus példáját követve a szenvedésben is igyekszik egészen Istennek szentelni életét. Még akkor is, ha nagyon nehéz, Krisztussal igyekszik elmondani: „Ne az én akaratom teljesüljön, hanem a tied“ (Lk 22,43).

Minden szentségben emberi cselekményeket látunk, de ezek az isteni élet közvetítői, erősítői, elmélyítői.

IV. A keresztség hatását megvilágosító szertartások

1. Megkenés krizmával

Az ószövetségben és általában a régi világban a papok, próféták, uralkodók fölkenése krizmával a hatalom átadását jelentette. (A krizma szó jelentése: fölkenés. Anyaga: olajbogyóból sajtolt olaj és illatos balzsam keveréke, amit a székesegyházban a püspök nagycsütörtökön szentel meg.) A megkeresztelt gyermek annak a Krisztusnak életéből részesedik, aki pap, próféta és uralkodó. (Krisztus = fölkent) Szent Péter levele a híveket királyi papságnak nevezi, mert részesülnek Krisztus királyi papságában. Alapokon ez a részesedés a keresztségben történik, és ezt jelképezi a krizmával történő megkenés. Mindez arra képesít minket, hogy csatlakozzunk Krisztushoz életünk és hálaadó áldozatunk felajánlásával. Másodfokon Krisztus királyi papságában a pap részesül, a papszenteléskor. A pap nemcsak felajánlja az áldozatot, hanem Krisztus rendeléséből a kenyeret és bort átváltoztatja Krisztus testévé és vérévé, mint a közösség vezetője a liturgiában. Ennek jeleként keni meg a püspök a papszenteléskor az újonnan felszenteltnek mindkét kezét. Harmadfokon a püspök részesedik Krisztus királyi papságában, aki a papi hatalmat hivatott átadni a papszentelésben. Ezt a legmagasabb fokú részesedést jelképezi a püspök fejének megkenése krizmával a püspökszentelés szertartásában.

A megkeresztelt egyén feladata tehát, hogy nap mint nap Istennek szentelje magát. Ezt a magatartást nyilvánítja ki és erősíti meg az egész közösség a vasárnapi szentmisén, amikor Krisztus áldozatához csatlakozva följánlja magát Istennek.

A prófétaság nem jelent szükségképpen jóvendőmondást. Volt eset, amikor a jövőt is érintette a próféták tanítása, de a próféta elsősorban Isten szócsove, aki Isten akaratát hirdeti szóval és tettel. Ilyen értelemben osztozik a megkeresztelt Krisztus prófétai feladatában, mert példájával és szavával hitet tesz Isten mellett, így követi Krisztus tanítását.

Krisztus királysága nem az erőszak és a hatalom, hanem a szeretet uralma. Célja, hogy az Istentől elszakadt emberiséget és az egész világot visszavezesse Istenhez, más szóval megváltsa őket. Isten megváltói működése nem valami hajótörés utáni fejevesztett kapkodás, hogy mentse, ami még menthető, hanem terveinek véghezvitele. Krisztusban tárult szemünk elé, mit jelent Isten uralma, és mit jelent Istennek alávetni magunkat. Jézus engedelmes volt, és Isten ezért felmagasztalta őt, feltámasztotta és felvette magához dicsőségébe. Az embereket és az egész teremtet világot Isten ugyanígy vezeti magához Krisztus és követői által, hogy „a mulandóság szolgai állapotából felszabaduljanak Isten fiainak dicsőséges szabadságára“ (Róm 8,21). Krisztus királysága a szeretet kiterjesztése az egész világra.

Ezt a feladatot kapja az újonnan megkeresztelt személy. (Olvassuk el erről a II. Vatikáni Zsinat Egyházról szóló konstitúciójának 2. és 7. fejezetét.)

2. A fehér ruha átadása

Szent Máté (17,1-9) írja le, hogy Jézus még földi életében megmutatta isteni voltát tanítványainak. Elváltozott előttük színében, és foghatóvá tette tanítványai előtt, hogy mi lakik benne. Ezt a belső életet kaptuk a keresztségben, amely vakító szépségben ragyog hitbeli látásunk előtt. Ennek jelképe a fehér ruha. A szülők és keresztszülők (az egész közösség) feladata a gyermeknek segítségére lenni, hogy a fehér ruhát megőrizze eredeti szépségében. (Ajánlatos, hogy az édesanya, esetleg a keresztanya segítségével varrja meg a könnyen föladható jelképes ruhát.) A keresztszülők állandó segítőkészségét jelzi az is, hogy a keresztanya tegye rá vagy adja föl a ruhát a gyermekre a keresztelő végén.

3. Az égő gyertya átadása

„Én vagyok a világ világossága; aki engem követ, nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.“ (Jn 8,12) Ezt a világosságot viszik tovább Krisztus követői. „Ti vagytok a világ világossága“ — mondotta a Mester tanítványainak (Mt 5,14). A keresztelő pap a húsvéti gyertyát oda nyújtva ezt mondja: „Vedd Krisztus világosságát“. A húsvéti gyertyáról gyújtja meg az újonnan keresztelt gyertyáját az édesapa vagy keresztapa. Nagyszombaton éjjel, amikor minden fény kialszik a templomban, az egyetlen húsvéti gyertya fénye jól látható, de nem tölti be az egész templomot. Amikor azonban az egyetlen fényforrásból minden hívő meggyújtja gyertyáját, a fény betölti a templomot, és mindenki arca láthatóvá válik a mellette álló számára. Gyönyörű jelképe ez annak, hogy Krisztusból kiindulva, az ő fényét hordozva ismerjük fel egymásban a testvért és az egyháznak, Isten népének tagjait. A keresztségben kapott új élet, Krisztus világossága elindul, hogy fényt és meleget hozzon minden ember számára.

Ajánlatos, hogy keresztelési jelképekkel díszített gyertyát vigyünk magunkkal a templomba, és azt a keresztelő után a szülők megőrizték gyermekük számára. Később, keresztelési évforduló, elsőáldozás alkalmával előveszik, és ez jó alkalmat ad arra, hogy a fejlődő gyermeknek elmagyarázzák a keresztelési szertartás jelentőségét és így a hitben neveljék. A felsorolt három jelképes cselekmény az állandó keresztény elkötelezettséget hangsúlyozza. Nagy esemény a szertartás, ha kihat az egész életre.

V. Befejező szertartások

1. Az Úr imádsága

Itt nyílik alkalom a harmadik körmenetre. Az égő gyertya nyomában a hívek, akiknek száma megnövekedett a keresztelessel, az oltár elé vonulnak (hacsak nem ott történt a keresztelezés). Istennel való kapcsolatunk legkifejezőbb jelképe az Oltáriszentség. A keresztény élet célja, hogy a szeretet kivi-rágozzék szívünkben és egy nap Istent színről színre láthassuk. Ezért vonul-nak az oltár elé a hívek, hogy mintegy hitvallásként elmondják a Miatyán-kot. Hitvallás ez, mert világosan kifejezi a megkeresztelt viszonyát Isten-hez, aki szerető Atyánk, akinek gyermekei vagyunk, akihez a legnagyobb bizalommal fordulhatunk. Szép jelkép az is, hogy az újonnan megkeresz-telt első útja az oltárhoz vezet, ahol a hívek közössége érte imádkozik.

2. A hármass áldás

Az édesanya lépjen elő a gyermekkel, amikor az áldást kapja, majd adja át a gyermeket az édesapának, amikor az kapja az áldást. Végül a közös-ségnek adott áldás alatt álljanak oda a szülők mellé a keresztszülők is.

Az áldás annak jele, hogy Isten segítsége soha el nem hagyja a benne bí-zó édesanyát felelősségteljes és fennkölt hivatásának teljesítésében. — Má-sodiknak az édesapát áldja meg a keresztelő pap, akinek szava és példája döntően befolyásolja a gyermeket abban, hogy a jót válassza és elvesse a rosszat. — A harmadik áldás a hívek közösségének szól. Ez mintegy köszö-net a részvételért és ugyanakkor figyelmeztetés, hogy emlékezetükbe idéz-zék keresztségi fogadalmukat és igyekezzenek azt megvalósítani.

A szertartás végetért. Nagy titoknak voltakotok tanúi. Menjetek békével. Legyetek Krisztus tanúi.

A SZERTARTÁSOK

I. A GYERMEK FOGADÁSA

A keresztelest lehetőleg vasárnap, minél több hívő részvételével és ünnepélyesen végezzük.

A gyermeket lehetőleg szülei hozzák el a keresztelestre a keresztszülők kíséretében. A gyermeket — indokolt esetben — a szülők helyett más is kézben tarthatja.

Ha sok a keresztelendő, más pap és szerpap vagy megbízott világi is segédkezhetsz a keresztelező papnak a keresztelest egyes szertartásainál. A keresztelező pap albában vagy karingben, esetleg palástban, fehér vagy az időszaknak megfelelő színű stólában végzi a szertartást. Kezdetre a következő énekeket ajánljuk a Hozsanna (Szent vagy Uram) gyűjteményből:

- 105. sz.: *Szentháromságnak életem, halálom...*
- 223. sz.: *Hozzád sóhajt a lélek, Urunk...*
- 227. sz.: *Kegyes szemmel nézz ránk, édes Istenünk...*
- 228. sz.: *Keresve, ó Fölség, téged...*
- 234b/2: *Jézus Krisztus szeret minket..*
- 257. sz.: *Örvendezzünk, jertek, áhítatos lelkek...*
- 282. sz.: *Üdvözlégy, szent orvosunk...*

A pap ezzel vagy más hasonló köszöntéssel és intelemmel fogadja a keresztelendőket hozzátartozóit a templomajtóban vagy ahol a hívek gyülekeznek:

Dicsértessék a Jézus Krisztus. — Mindörökké. Ámen.

Az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében. — Ámen.

Kedves keresztyén hívek! A szülők számára nagy öröm és ajándék a gyermek. A keresztyén szülők ezt az ajándékot Istennek, minden élet forrásának köszönik meg. Szent hitünk tanításából azt is tudják, hogy Isten, a mi mennyei Atyánk, a keresztség által isteni életében részesíti az embert. Gyermekévé fogadja, a Szentlélek templomává és a mennyország örökösévé teszi.

Kedves szülők! Ti is azért hoztátok el újszülött gyermeke(i)teket az Isten házába, hogy erre az isteni életre vízből és Szentlélekből újjászülessen(ek), és Krisztus titokzatos testének, az egyháznak tagjává (tagjaivá) legyen(ek). Krisztus egyházának nevében (egyenként) kérdezlek benneteket:

Pap: **Mi a gyermek neve?**

Szülők: *(egyenként felelik)* N.

Pap: **Mit kértek Isten egyházától gyermeke(i)tek N. számára?**

Szülők: *(együtt)* A keresztséget.

Pap: **Kedves szülők! Nektek, akik gyermeke(i)tek számára a keresztséget kéritek, kötelességetek lesz úgy nevelni őt (őket), hogy hite (hitük) szerint éljen(ek). Tartsa (tartsák) meg Isten parancsait: úgy szeresse (szeressék) Istent és embertársai(ka)t, ahogy Krisztus Urunk tanította. Vállaljátok-e ezt a kötelességet?**

Szülők: Vállaljuk.

Pap: **Keresztszülők! Megígéritek-e, hogy támogatjátok a gyermek(ek) szüleit vállalt köteleességük teljesítésében?**

Keresztszülők: Megígérjük.

Pap: **Gyermeke(i)m! (vagy: N, N és N!) Nagy örömmel fogad téged (benneteket) a keresztény közösség. Ennek a közösségnek nevében most megjelöllek a keresztséggel.**

A pap minden kísérő szöveg nélkül keresztet rajzol minden keresztelendő homlokára, majd így szól:

Kedves szülők (és keresztszülők)! Jelöljétek meg ti is a gyermek(ek) homlokát Krisztusnak, a mi Üdvözítőnknek szent jelével!

Miután megjelölték a gyermekeket, a pap így szól:

Most pedig hallgassuk meg Isten ígését.

Ha a körülmények engedik, ezután körmenetben az ige-liturgia helyére vonulnak. Közben énekelhetik:

233/c sz: *Boldog, akit tanítasz...*

223/3 sz: *Mint föld issza a csendes esőt...*

vagy általában bármelyik miseének evangéliumi szakaszát.

A keresztelendő gyermek(ek)et az ige-liturgia idejére ki lehet vinni a sekrestyébe vagy más megfelelő helyre.

II. IGE-LITURGIA

Legalább egy szentírási szakaszt fel kell olvasni

SZENTLECKE

Róm 6,3-5

A keresztségben eltemetkeztünk Krisztussal, hogy új életre támadjunk vele.

Szentlecke Szent Pál apostolnak a rómaiakhoz írt leveléből.

Testvéreim! Akik megkeresztelkedtünk és a keresztségben Krisztuséi lettünk, újjászületésünket mindnyájan az ő halálából vet-tük. A keresztségben vele együtt eltemetkeztünk a halálba, és amint Krisztus feltámadt a halálból és részt vesz az Atya dicsőségében, úgy őbenne nekünk is új életet kell kezdenünk.

Ha ugyanis egybenőttünk Krisztussal, mert hozzá hasonlóan meghaltunk, akkor föltámadásában is egyek leszünk vele. Ez az Isten ígéje. — Istennek legyen hála.

(További szövegváltozatait lásd a 47-50. oldalon)

VÁLASZOS ZSOLTÁR

Zsolt 26,1-4.8b-9abc.13-14.

Válasz: Ébredj, ember, és támadj fel a halálból! — Krisztus megvilágosít téged. (Ef 5,14)

Világosságom és üdvösségem az Isten, * nincs kitől félnem.
Életemet az Úristen védi: * kitől kell rettegnem? — *Válasz.*

Egyért könyörgök az Úrhoz, csak egyet kérek, * hogy hajlékában lakjam, amíg csak élek.

Érezzem, mily édes az Isten, * és templomába járjak! *Válasz.*

Arcodat keresem, Istenem, * ne fordulj el tőlem!

Haragodban ne fordulj el szolgálótól! * Segítőm vagy, el ne taszíts!
Válasz.

Hiszem, hogy meglátom Isten jóságát * az élők földjén.

Tarts ki az Úr mellett és légy erős; * szilárd lélekkel hagyatkozz Őrá!
Válasz.

ALLELÚJA

Jn 3,16

Allelúja, allelúja! Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta érte, hogy örökké éljen minden őbenne hívő. Allelúja!
(Nagybőjtben az Allelúja helyett ezt mondjuk: Dicsőség és hála legyen neked, Urunk Jézus! Vagy: Áldunk téged, Krisztus: örök dicsőség neked!)
A fenti zsoltár és Allelúja helyett népéneket is énekelhetünk, egyet az igeliturgiához vezető körmenetnél megadottak közül.

EVANGÉLIUM

Jn 3,1-6

Ha valaki újjá nem születik, nem látja meg Isten országát

Az Úr legyen veletek. — És a te lelkeddel.

Evangélium Szent János könyvéből. — Dicsőség neked, Istenünk.

Miután Jézus egy húsvéti ünnepen megkezdte nyilvános működését, egy Nikodémus nevű zsidó főember, aki a farizeusok közül való volt, éjnek idején fölkereste őt. Így szólt hozzá: „Mester! Tudjuk, hogy Istentől jött tanító vagy, mert senki sem tud ilyen csodákat művelni, ha nincs vele az Isten.” Jézus erre kijelentette neki: „Bizony, bizony mondom neked: ha valaki újra nem születik, nem látja meg Isten országát.” Nikodémus közbevágott: „Hogyan születhetik valaki, amikor már öreg? Csak nem térhet vissza anyjához, hogy újra szülessék?” Jézus megmagyarázta: „Bizony, bizony mondom neked: aki nem születik vízből és Szentlélekből, nem mehet be Isten országába.” Ezek az evangélium igéi. — Áldunk téged, Krisztus.

További szövegváltozatokat lásd az 50-56. oldalon

A keresztelő pap rövid homiliát mond. Ezután szent csendet tarthatunk, amelyet ének követhet. Pl. a Hozsanna 225-245. sz. énekek egyike.

HÍVEK KÖNYÖRGÉSE

Állva mondjuk

Kedves Testvéreim! Kérjük a mi Urunkat, Jézus Krisztust, hogy árássza irgalmát a keresztelendő(k)re, valamint szülei(k)re, keresztszülei(k)re és minden megkeresztelt emberre.

1. Add, Urunk, hogy ez(ek) a gyermek(ek) halálod és feltámadásod csodálatos titka által a keresztségben újjászülessen(ek) és szent egyházad tagjává legyen(ek).

Kérünk téged, hallgass meg minket.

2. Add, Urunk, hogy a keresztség és majd a bérálás erejével, mint hű tanítvány(ok) tanúságot tegyen(ek) szent evangéliumodról!

Kérünk téged, hallgass meg minket.

3. Add, Urunk, hogy szent étellel elnyerje (elnyerjék) a mennyei boldogságot!

Kérünk téged, hallgass meg minket.

4. Add, Urunk, hogy szülei(k) és keresztszülei(k) a keresztény hit igaz példaképei legyenek számára (számukra).

Kérünk téged, hallgass meg minket.

5. Add, Urunk, hogy családjaik mindenkor megmaradjanak a te szeretettedben!

Kérünk téged, hallgass meg minket.

6. Add, Urunk, hogy a keresztség kegyelme mindnyájunkban újjáéledjen!

Kérünk téged, hallgass meg minket.

További szövegváltozatait lásd az 56-57. oldalon

LITÁNIA

Most pedig a keresztelendő gyermek(ek) és a magunk számára kérjük Isten szentjeinek közbenjárását!

Szentséges Szűz Mária, Isten anyja — könyörögj érettünk!

Keresztelő szent János, — könyörögj érettünk!

Szent József, — könyörögj érettünk!

Szent Péter és Pál apostol, — könyörögjetez érettünk!

Ajánlatos más szentekhez is fohászkodni. Mindig a következő fohással fejezzük be a litániát:

Istennek minden szentjei, — könyörögjetez érettünk!

Ha a keresztelendő(ke)t kivitték, most hozzák vissza

Mindenható, örök Isten! Te azért küldted Fiadat a világba, hogy kiszabadítson minket a sátánnak, a Gonoszléleknek hatalmából és helyet adjon nekünk a te világosságod csodálatos országában. Könyörögve kérünk, hogy szabadítsd meg ezt a gyermeket az áteredő bűntől, tedd őt szent Fölséged templomává és engedd, hogy a Szentlélek lakozzék benne! Krisztus, a mi Urunk által. Ámen.

Mindenható Urunk és Istenünk! Te elküldötted Egyszülött Fiadat, hogy a bűn rabságában sínylődő embert Isten gyermekeinek szabadságával ajándékozd meg. Alázatosan könyörgünk hozzád ezekért a gyermekekért, akikről tudod, hogy megkísérti majd őket a világ, és hogy küzdeni fognak az ördög cselvetései ellen. Fiad szenvedésének és föltámadásának erejével mentsd ki most őket az áteredő bűn ártalmából, vérted fel Krisztus kegyelmével és szüntelenül oltalmazd életük útjain! Krisztus, a mi Urunk által. Ámen.

MEGKENÉS A KERESZTELENDŐK OLAJÁVAL

Védelmezzon téged (benneteket) Krisztusnak, a mi Üdvözítőnknek ereje! Ennek jeléül megkenünk téged (benneteket) az üdvösség olajával Krisztusban, a mi Urunkban, aki él és uralkodik mindörökkön-örökké. Ámen.

A pap ezután minden egyes kereszteleendő homlokát megkeni a kereszteleendő olajával. — Majd valamennyien átvonulnak a kereszteleő kápolnába vagy a keresztkúthoz. Körmenet alatt énekelhető egy a következő énekek közül a Hozsanna énekgyűjteményből:

102. sz: Szentlélek Isten, szállj le ránk...

259. sz: Jöjj, Szentlélek Úristen...

83. sz: Mint a szarvas ér vizéhez...

III. A KERESZTELÉS

A KERESZTVÍZ MEGÁLDÁSA *Húsvéti időn kívül—a keresztelő kútnál*

Tudjátok, kedves testvéreim, hogy a keresztség szentsége által Isten mily bőségesen részesíti saját életében azokat, akik hisznek őbenne. Forduljunk tehát hozzá és egy szívvel-lélekkel imádkozunk, hogy a keresztvíz által bőven árássa kegyelmét e választott(ak)ra!

Istenünk, te láthatatlan erőddel a szentségi jelek által csodálatos dolgokat művelsz, s a vízről számos tanítást adtál, hogy előre jelezze a keresztség kegyelmét.

A te Lelked, Istenünk, a vizek fölött lebegett a teremtés kezdetén, hogy a víznek már akkor megszentelő erőt adjon.

Az újjászületés módját pedig a vízözön által mutattad meg, Istenünk, mert egyazon víznek titokzatos ereje vetett véget a bűnnek és lett az erényes élet kezdete.

Te, Istenünk, száraz lábbal vezetted át a Vörös-tengeren Ábrahám fiait, hogy a fáraó rabigájából szabaduló néped a megkereszteltek előképe legyen.

Szent Fiadra pedig, amikor a Jordán vizében megkeresztelkedett, leszállott a Szentlélek ereje, majd midőn a kereszten függött, a vérrel együtt oldalából víz fakadt; föltámadása után pedig tanítványainak parancsba adta: „Menjetek, tanítsatok minden népet, megkeresztelvén őket az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében!”

Most tekints egyházadra kegyesen, és jóságod nyissa meg számára a keresztség forrását! A Szentlélek adja meg ennek a víznek egyszülött Fiad kegyelmét, s az ember, akit képmásodra alkottál, a keresztség által az ősbűn szennyétől tisztára mosva, vízből és Szentlélekből új életre születessék.

Jobb kezével érinti a vizet, majd mondja:

Add, Urunk, hogy Fiad által szálljon le erre a vízre a Szentlélek ereje, hogy mindazok, akik Krisztus halálába temetkeznek a keresztség vizében, életre is keljenek övele, Krisztus, a mi Urunk által. Ámen.

A KERESZTVÍZ MEGÁLDÁSA *Húsvéti időben — a keresztlő kútnál*

Jóságos Atyánk! Te a keresztség forrásából árasztod lelkünkbe az istengyermekség új életét.

Áldunk téged, Istenünk.

Te vízből és Szentlélekből minden megkeresztelt embert egy néppé teszel Fiadban, Jézus Krisztusban.

Áldunk téged, Istenünk.

Te szívünkbe öntöd a te szereteted Lelkét és általa szabaddá teszel minket, hogy a te békédnek örvendjünk.

Áldunk téged, Istenünk.

E megáldott víznek titokzatos ereje által add meg kegyesen a lelki újjászületést N. szolgá(ló)d(nak), (N. és N. szolgálódnak, valamint N. és szolgálóidnak) aki(ke)t meghívtál a keresztségre, hogy örök élete (életük) legyen! Krisztus, a mi Urunk által. Ámen.

KERESZTSÉGI FOGADALOM

Kedves szülők és keresztszülők! A gyermek(ek)nek, aki(ke)t az egyház színe elé hoztatok, Isten jósága új, kegyelmi életet ad vízből és Szentlélekből. Neveljétek majd ő(ke)t szent hitünk tanítása szerint! Féltő gonddal ügyeljete arra, hogy az isteni élet napról napra növekedjék benne (bennük), és azt a bűn soha meg ne fertőzze! Reméljük, hogy hitbeli meggyőződéseitek hozott ide benneteket és így készségesen vállaltjátok a gyermek(ek) megkeresztelésével járó kötelezettségeket. Gondoljatok arra, hogy ti is részesültetek a szent keresztségben! Mondjátok tehát ellene a bűnnek! Azután pedig tegyete tanúságot hitetekről Krisztusban! Ez az egyház hite, és ebben a hitben kereszteljük meg a gyerme(ke)ket.

Ellene mondotok-e a bűnnek, hogy Isten gyermekeinek szabadságában élhessetek?

Ellene mondunk.

Ellene mondotok-e a gonoszság csábításának, hogy a bűn uralma alá ne kerüljetek?

Ellene mondunk.

Ellene mondotok-e a Sátánnak, aki a bűn szerzője és fejedelme?

Ellene mondunk.

Hisztek-e Istenben, a mindenható Atyában, mennynek és földnek teremtetőjében?

Hiszünk.

Hisztek-e Jézus Krisztusban, Isten egyszülött Fiában, a mi Urunkban, aki Szűz Máriától született, kínhalált szenvedett; akit eltemettek, de föltámadt a halálból és ül az Atyának jobbján?

Hiszünk.

Hisztek-e a Szentlélekben, a katolikus Anyaszentegyházban, a szentek közösségében, a bűnök bocsánatában, a testnek föltámadásában és az örök életben?

Hiszünk.

Ez a mi hitünk. Ez az Anyaszentegyház hite, amelyet boldogan vallunk Jézus Krisztusban, a mi Urunkban.

E zárómondat helyett mást is választhatunk. Énekek is kifejezhetik hitüket az egybegyűltek. Ajánlott énekek a Hozsanna gyűjteményből: 98/4: Hiszem, vallom boldogan... 222/4: Hiszek hármas, mégis egy örök égi jóban... 229/4: Hiszünk az Atyában... 159/1: Ó édes Jézus, ég és föld... Általában vehetjük a miseénekek Hiszekegyre adott versszakát vagy a magyar miseordináriumok Credo-ját.

KERESZTELÉS

A pap most a keresztkúthoz szólítja a (sorban első) családot. Megkérdezi a gyermek nevét, majd kérdést intéz az egybegyűltekhez:

Akarjátok-e, hogy N. elnyerje a keresztséget az egyház hitében, amelyet az imént mindnyájan megvallottunk?

Akarjuk.

A pap most hármassal leöntéssel vagy alámerítéssel megkereszteli a gyermeket:

**N. ÉN MEGKERESZTELLEK TÉGED AZ ATYA,
ÉS A FIÚ,
ÉS A SZENTLÉLEK NEVÉBEN.**

A kérdést és a cselekményt minden keresztelendőnél megismétli. Ha sok a keresztelendő, akkor több pap vagy diakónus is keresztelhet egyszerre. — Keresztelés közben tarthatja (vagy kiemelheti a vízből) a gyermeket az édesanya vagy az édesapa vagy valamelyik keresztszülő.

IV. A KERESZTSÉG HATÁSÁT MEGVILÁGÍTÓ SZERTARTÁSOK

MEGKENÉS KRIZMÁVAL

A mindenható Isten, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja megszabadított téged (benneteket) a bűntől. Vízből és Szentlélekből új életet ajándékozott neked (nektek). Most pedig felken téged (titeket) az üdvösség krizmájával, hogy szent népéhez tartozzál (tartozzatok) és tagja(i) maradj(atok) Krisztusnak, aki főpapunk, prófétánk, királyunk, és így elnyerd (elnyerjétek) az örök életet. Ámen.

Ezután megkeni minden egyes keresztelendő homlokát krizmával.

A FEHÉR RUHA ÁTADÁSA

N. (N. és N.) a keresztségben új teremtménnyé lettél (lettetek) és Krisztust öltötted (öltöttétek) magadra (magatokra). Ez a hófehér ruha legyen méltóságod (méltóságotok) jele! Hozzá tartozóid (Hozzá tartozóitok) szava és példája pedig támogasson téged (benneteket), hogy ezt a méltóságot tisztán megőrizd (megőrizzétek) az örök életre! Ámen.

Ezután egyenként minden megkereszteltre ráhelyezi, ill. ráadja a fehér ruhát, amit lehetőleg a család hoz magával.

AZ ÉGŐ GYERTYA ÁTADÁSA

A pap, kezében az égő húsvéti gyertyával mondja:

Vedd (Vegyétek) Krisztus világosságát!

Meggyújtják

Kedves szülők és keresztszülők! Rátok van bízva a világosság: a hit és a kegyelem fénye, amelyet a gyertyaláng jelképez. Óvjátok gondosan, hogy gyermeke(i)tek, aki(k)re ma ráragyogott Krisztus fényessége, szüntelenül a világosság fia(i)ként járja (járják) az élet útját. Maradjon (Maradjanak) állhatatos(ak) a hitben, és amikor az Úr eljön, elébe járulhasson (járulhassanak) az összes szenttel együtt a mennyi hazában.

V. BEFEJEZŐ SZERTARTÁS

Körmenetben vonulnak az oltárhoz, ha a szertartás eddigi részei nem a szentélyben folytak. Ajánlott énekek:

A Hozsanna 95. sz. énekének dallamára:

Lelkünket Krisztus mosta le, allelúja, allelúja!
És ő lett tiszta köntöse. Alle- allelúja!

Vagy: a Hozsanna 85. sz. ének dallamára:

ÖrvendjeteK gyermekek, ragyog, fénylik lelketek.
Krisztusnak szent kegyelme méltóságtok köntöse.
Allelúja, allelúja!

MIATYÁNK

Szeretett testvéreim! Ez(ek) a kis gyermek(ek), aki(k) a keresztségben újjászületett (újjászülettek), most már Isten gyermeke(i):

nemcsak névleg, hanem a valóságban is. A bérálásban elnyeri(k) majd a Szentlélek ajándékainak teljességét; amikor pedig az Úr oltárához járul(nak), részesül(nek) az ő áldozati lakomájából és Istent az egyházban Atyjának (Atyjuknak) szólítja (szólítják). A szent keresztségben mi is mindnyájan Isten fogadott gyermekei lettünk. Ezért tehát — a most megkeresztelt(ek) nevében és a saját nevünkben is — imádkozzunk együtt úgy, ahogyan az Úr Jézus Krisztus tanított minket imádkozni.

Miatyánk, ki vagy a mennyekben:
szenteltessék meg a te neved;
jöjjön el a te országod;
legyen meg a te akaratod,
miképpen mennyben,
azonképpen itt a földön is!
Mindennapi kenyerünket
add meg nekünk ma;
és bocsásd meg a mi vétkeinket,
miképpen mi is megbocsátunk
az ellenünk vétkezőknek;
és ne vígy minket a kísértésbe,
de szabadíts meg a gonosztól. Ámen.

AVATÁS

Az édesanya égő gyertyát tart

A legszentebb édesanyának, a boldogságos Szűz Máriának példáját követve, a keresztény édesanyák is bemutatják gyermeküket a mennyei Atyának.

Kedves édesanya (édesanyák)! A gyermek Isten ajándéka. Ezért hálás szívvel köszönetet mondasz (mondtok) érte (értük) a Mindenhatónak és áldod (áldjátok) templomában az Úr nevét. Ne feledd(jétek) azonban, hogy örömetek csak akkor lesz teljes, ha gyermekedben (gyermekeitekben) Istennek is kedve telik. Vigyázz(atok) tehát testére (testükre) és lelkére (lelkükre). Tanítsd (tanítsátok) őt (őket) imádkozni! Ismertesd (ismertessétek) meg vele (velük) Isten igazsá-

gait és parancsait. Óvd (óvjátok) őt (őket) a hibáktól és tartsd (tart-sátok) távol a bűntől! Azért imádkozz(atok), hogy ne csak korban, hanem bölcsességben és kedvességben is növekedjék (növekedjenek) Isten és az emberek előtt. Bíz (bízzátok) gyermeked (gyermekeitek) sorsát és boldogságát a gondviselő Istenre. Kérd (kérjétek) Istent, hogy egykor veled (veletek) együtt elnyerje (elnyerjék) az örök boldogságot!

Mennyei Atyánk, akitől a földi és az örök élet származik! Vedd gondviselő oltalmazdába ez(ek)e(t) az édesanya(ka)t gyermekével (gyermekükkel) együtt, hogy az igaz hitet megőrizze (megőrizték) és mindig parancsaid útján járjon (járjanak). Krisztus, a mi Urunk által. Ámen.

A pap meghinti az édesanyákat szenteltvízzel.

ÁLDÁS ÉS ELBOCSÁTÁS

Kitárt karokkal

Az édesanyák megáldása

A mindenható Isten, aki a keresztyén édesanyákat Szűz Máriától született szent Fia által eltölti a gyermekükre váró örök élet reményével, áldja meg e gyermek(ek) édesanyját; ahogy most hálát ad(nak) gyermeke (gyermekük) születéséért, úgy vele (velük) együtt mindenkor maradjon (maradjanak) is hálás(ak) Isten iránt a mi Urunk, Jézus Krisztusban! Ámen.

Az édesapák megáldása

A mindenható Isten, akitől földi és örök életünket ajándékba kaptuk, áldja meg e gyermek(ek) édesapját, hogy (mindegyikük) hitvesével együtt szava és jópéldája által legyen(ek) a hit első tanúja gyermekeik számára a mi Urunk, Jézus Krisztusban. Ámen.

A mindenható Isten, aki vízből és Szentlélekből új életet adott nekünk, halmozza el áldásával itt egybegyűlt híveit, hogy szent népének mindig és mindenütt élő tagjai legyenek; és minden itt jelenlévőnek adja meg az ő békéjét a mi Urunk, Jézus Krisztusban! Ámen.

Áldjon meg benneteket a mindenható Isten: az Atya, † a Fiú és a Szentlélek. Ámen.

Menjetekek békével! — Istennek legyen hála!

ÁLDÁS ÉS ELBOCSÁTÁS

Második változat

A mi Urunk, a mindenható Isten, aki szent Fiának földi születése által örömet árasztott a világra, áldja meg ez(ek)e(t) az újonnan megkeresztelt(ek)et, hogy Krisztus teljes hasonlóságára jusson (jussanak). Ámen.

A mi Urunk, a mindenható Isten, akitől a földi és az örök életet ajándékba kaptuk, áldja meg kegyesen e gyermek(ek) szüleit, hogy amint most hálás szívvel köszönik meg Istennek gyermekük (gyermekeik) keresztségét, úgy vele (velük) együtt ezentúl is állhatatosak maradjanak a hálaadásban. Ámen.

A mi Urunk, a mindenható Isten, aki megadta, hogy vízből és Szentlélekből újjászülessünk az örök életre, árássza e híveire bőséges áldását, hogy mindig és mindenütt Isten kegyelméből élő tagjai legyenek népének; és adja meg békéjét minden itt jelenlévőnek. Ámen.

Áldjon meg benneteket a mindenható Isten: az Atya, † a Fiú és a Szentlélek. Ámen.

Menjetekek békével! — Istennek legyen hála!

Ajánlatos, hogy befejezésül is énekeljenek a húsvéti öröm vagy a hála kifejezéséül. Énekelhető pl. a Hozsanna énekgyűjteményből:

85/1: Örvendjetekek, angyalok...

87/17-21: Húsvéti boldog lélekekkel...

89/8: Jézusnak éljünk...

99/4: Gyújtssz meg szemünknek fényedet...

195/1-2: Te vagy földi éltünk...

SZÖVEGVÁLTOZATOK AZ IGE-LITURGIÁHOZ

OLVASMÁNY

Kiv 17,3-7

Isten életmentő vizet fakaszt pusztában vándorló népének

Olvasmány Mózes második könyvéből

A pusztai vándorlás idején nagy volt a nép szomjúsága a víz hiánya miatt. Zúgolódtak tehát Mózes ellen, és számon kérték tőle: „Miért hoztál ki minket Egyiptomból? Azért-e, hogy szomjúsággal ölj meg bennünket, gyermekeinket és jószágainkat?” Mózes az Úr-hoz kiáltott: „Mit tegyek e népnek, Uram? Kis híja, és megköveznek.” Az Úr ekkor parancsot adott Mózesnek: „Végy magad mellé néhányat a nép előljárói közül, a botodat meg, amellyel a vízre ütöttél, vedd a kezedbe! Aztán jöjj és vonulj a nép előtt! Én meg ott állok majd előttetek Hóreb sziklája fölött. S ha ráütsz a sziklára, víz fakad belőle, hogy ihassék a nép.” Mózes így is cselekedett a nép előljáróinak szeme láttára. A helynek pedig ezt a nevet adta: Kisértés és pörölés, mert ott pörlekedtek Izrael fiai az Úrral és megkísértették ezzel a kérdéssel: „Köztünk van-e az Úr, vagy nincsen?” — Ez az Isten ígéje.

OLVASMÁNY

Ez 36,24-28

Isten megígéri, hogy tiszta vizet hint választottaira és új szívet teremt beléjük

Olvasmány Ezekiel próféta könyvéből

Ezt mondja az Úr: Kihozlak titeket a pogány nemzetek közül, egybegyűjtelek az egész világról, és országotokba vezetlek benneteket. Tiszta vizet hintek rátok, és megtisztítalak minden gonoszagtól: megszabadítalak benneteket az összes bálványtól. Új szívet adok nektek, és új lelket oltok belétek. Kiveszem a kőszívet kebletekből, és érző, eleven szívet adok helyébe. Bensőtökhöz az én lelkemet adom, és arra indítalak, hogy parancsaim útján járjatok: megtartsátok törvényemet, és aszerint cselekedjete. Ott laktok majd abban az országban, amelyet ősatyáitoknak adtam. Az én népem lesztek, és én a ti Istenetek. — Ez az Isten ígéje.

Isten templomában csodálatos, életadó vízforrás fakad

Olvasmány Ezekiel próféta könyvéből

Száműzetésünk idején Isten látomásban elvitt engem a szent városba. Egy angyal az Úr házának kapujához vezetett. És íme, víz fakadt a templom küszöbe alatt a keleti oldalon; a ház homlokzata ugyanis keletre nézett. A víz a templom jobboldalán folyt le, az oltártól dél felé. Aztán kivitt az angyal az északi kapun és körülvezetett a külső kapun kívül menő úton a kelet felé vivő útra. És lám, víz tört elő a jobboldalon. Az angyal kezében mérőzsinór volt. Kelet felé haladt és ezer könyöknyi távolságot mért, majd átvezetett engem a vizen. A víz bokáig ért. Ismét lemért ezer könyöknyit; átvezetett a vizen, és az térdig ért. Végül újra mért ezer könyöknyit, de én nem tudtam többé átmenni a folyón, mert a vizek mély folyammmá dagadtak, amelyen már nem lehetett átgázolni. Erre megkérdezte tőlem: „Láttad ezt, emberfia?” És ismét visszavitt a folyó partjához. Mire visszatértem, már igen sok fa nőtt a folyó partján mind a két oldalon. Erre azt mondotta nekem: „Ez a víz a keleti homokdombok felé indul, majd lefolyik a sivatag síkságára és a tengerbe ömlik. Amikor beömlik, a tenger édesvízzé lesz. Amerre csak elér ez a folyó, ott igen sok lesz a hal. Ahová csak elér a folyó, oda egészséget és életet visz minden lénynek. A folyó mentén pedig — mind a két partján — mindenféle gyümölcsfa nő. Hónapról hónapra friss gyümölcsöt teremnek, mert olyan víz öntözi őket, amely a szentélyből fakad. A gyümölcsük eledel, a lombjuk pedig orvosság.” — Ez az Isten ígéje.

SZENTLECKE

Róm 8,28-32

Isten öröktől fogva meghívott minket az üdvösségre. Legyünk hasonlóvá Fiához!

Szentlecke Szent Pál apostolnak a rómaiakhoz írt leveléből

Testvéreim! Tudjuk, hogy az Istent szeretőknek minden a javukra válik, hiszen ő a saját elhatározásából választotta ki őket. Előre ismerte őket és eleve elrendelte azt, hogy ők is gyermekei legyenek Fiához hasonlóan, aki így lesz elsőszülött a testvérei között. Akik számára ezt eleve elrendelte, azokat meg is hívta. Akiket pedig meghívott, azokat megigazultakká is tette. Akiket pedig megigazultakká tett, azokat saját dicsőségének részesévé tette. Mire következtethetünk ebből? Ha Isten velünk, ki ellenünk? Ő, aki saját Fiát sem kímélte, hanem mindnyájunkért áldozatul adta, hogyan ne ajándékozna nekünk vele együtt mindent? — Ez az Isten ígéje.

SZENTLECKE*1 Kor 12,12-13**A keresztség Krisztus titokzatos testének tagjává tesz minket*

Szentlecke Szent Pál apostolnak a korintusiakhoz írt első leveléből

Testvéreim! A test egységes, noha sok tagja van. A testnek ez a sok tagja azonban mégis egy test. Így van ez Krisztussal is. Mi ugyanis mindnyájan egy Lélekben egy testté lettünk a keresztség által, akár zsidók voltunk, akár pogányok, akár rabszolgák, akár szabad emberek. Hiszen valamennyiünket ugyanaz az egy Lélek itatott át. — Ez az Isten ígéje.

SZENTLECKE*Gal 3,26-28**Akik meg vannak kereszttelve, azokban Krisztus él*

Testvéreim! A Jézus Krisztusba vetett hit által mindnyájan az Isten fiai vagytok. Hiszen mindnyájan, akik megkeresztelkedtetek, Krisztust öltöttétek magatokra. Nincs többé zsidó vagy görög, rabszolga vagy szabad ember, férfi vagy nő: mert ti mindnyájan eggyé lettetek Jézus Krisztusban. — Ez az Isten ígéje.

SZENTLECKE*Ef 4,1-6**Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség azok számára, akik egybetartoznak Krisztusban*

Szentlecke Szent Pál apostolnak az efezusiakhoz írt leveléből

Testvéreim! Fogságomból, amelyet az Úrért szenvedek, kérve kérlek benneteket: legyetek méltók ahhoz a hivatáshoz, amelyet (a keresztségben) kaptatok. Éljetek igazi alázatosságban, szelídségben és türelemben! Viseljétek el egymást szeretettel! Törekedjetez arra, hogy a kölcsönös béke által megszilárdítsátok a lelki egységet! Egy test és egy lélek vagytok, minthogy keresztény hivatásotok is egy reménységre szól. Egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség. Egy az Isten, mindnyájunk Atyja, aki minden fölött áll, mindenütt jelen van és mindenben működik. — Ez az Isten ígéje.

Isten népe vagyunk: szent nemzetség, királyi papság

Szentlecke Szent Péter apostol első leveléből

Szeretteim! Járuljatok Krisztushoz, az élő sziklához, amelyet az emberek elvetettek ugyan, de az Isten kiválasztott és felmagasztalt. Mint élő kövek épüljetekek föléje lelki templommá, szent papsággá, hogy Jézus Krisztus által Istennek kedves lelki áldozatokat mutassatok be! Tehát választott nemzetség, királyi papság, szent nemzet, tulajdonul lefoglalt nép vagytok, hogy Isten dicsőségét hirdessétek, aki a sötétségből az ő csodálatos világosságára hívott meg titeket. Ti, akik valaha nem tartoztatok a választott néphez, most Isten népe vagytok. Akik azelőtt nem nyertetek kegyelmet, most irgalomra találtok. — Ez az Isten ígéje.

EVANGÉLIUM

Mt 22,35-40

Legfontosabb dolgunk a földön: szeretni Istent és embertársainkat

Az Úr legyen veletek. — És a te lelkeddel.

Evangelium Szent Máté könyvéből. — Dicsőség neked, Istenünk.

Egy alkalommal a farizeusok csoportba verődtek Jézus körül. Közülük egy törvénytudó próbára akarta tenni Jézust. Ezért megkérdezte tőle: „Mester! Melyik a legfontosabb parancsolat a törvényben?”

Jézus így felelt neki: „Szeresd Uradat, Istenedet egész szívedből, egész lelkedből és teljes elmédből! Ez a legnagyobb és az első parancsolat. A második hasonló ehhez: Szeresd embertársadat, mint önmagadat! Ez a két parancsolat az alapja az egész törvénynek és a próféták tanításának. — Ezek az evangélium igéi.

EVANGÉLIUM

Mt 28,18-20

Az egyház apostoli hivatása, hogy megkeresztelje minden nép fiait a Szent-háromság nevében

Az Úr legyen veletek. — És a te lelkeddel.

Evangélium Szent Máté könyvéből. — Dicsőség neked, Istenünk.

Mennybemenetele előtt Jézus így szólt tanítványaihoz: „Minden hatalom nekem adatott a mennyben és a földön. Menjetek tehát: tegyetek tanítvánnyommá minden népet. Kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében! Tanítsátok őket, hogy megtartsák mindazt, amit parancsoltam nektek! Íme, én veletek vagyok mindennap a világ végéig.” — Ezek az evangélium igéi.

EVANGÉLIUM

Mk 1,9-11

A Jordán vizében Jézus is megkeresztelkedett

Az Úr legyen veletek. — És a te lelkeddel.

Evangélium Szent Márk könyvéből. — Dicsőség neked, Istenünk.

Miután Keresztelő János megkezdte működését, eljött Jézus a galileai Názáretből és megkereszteltette magát Jánossal a Jordánban. Amikor feljött a vízből, látta, hogy megnyílt az ég és a Lélek galamb képében leszállt rá. Szózat is hallatszott az égből: „Te vagy az én szeretett Fiam. Benned telik kedvem.” - Ezek az evangélium igéi.

EVANGÉLIUM

Mk 10,13-16

Jézus szeretettel öleli magához a gyermekeket

Az Úr legyen veletek. — És a te lelkeddel.

Evangélium Szent Márk könyvéből. — Dicsőség neked, Istenünk.

Miután Jézus a Jordán vidékén tanított, kis gyermekeket hoztak hozzá, hogy rájuk tegye a kezét. A tanítványok azonban elutasí-

tották őket. Amikor Jézus ezt látta, megróttá őket és így szólt: „Hagyjátok, hadd jöjjenek hozzám a gyermekek! Ne tartsátok vissza őket, mert ilyeneké az Isten országa! Bizony, mondom nektek, aki nem fogadja gyermek módjára az Isten országát, az nem jut be oda.“ Aztán ölébe vette a gyermekeket, rájuk tette kezét és megáldotta őket. — Ezek az evangélium igéi.

EVANGÉLIUM

Mk 12,28b-34

A főparancs: a szeretet Isten és embertársaink iránt

Az Úr legyen veletek. — És a te lelkeddel.

Evangélium Szent Márk könyvéből. — Dicsőség neked, Istenünk.

Egy alkalommal egy írástudó lépett Jézushoz és megkérdezte tőle: „Melyik az összes parancs között a legelső?“ Jézus így válaszolt: „Az első így szól: Halljad Izrael! Az Úr, a mi Istenünk az egyetlen Úr. Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes elmédből és minden erődből! A másik így szól: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat! Ezeknél nagyobb parancs nincsen.“ Az írástudó erre azt mondta: „Jól van. Helyesen mondtad. Ő az egyetlen Isten, és rajta kívül nincs más. Őt teljes szívből, teljes elméből és minden erőből szeretni — a felebarátot pedig úgy szeretni, mint önmagunkat — többet ér minden égő vagy bármi más áldozatnál.“ Okos feleletének hallatára Jézus megdicsérte az írástudót: „Nem vagy messze Isten országától.“

Ezek az evangélium igéi.

EVANGÉLIUM

Jn 4,5-14

Jézus az örök élet vizének forrása mindazok számára, akik hisznek őbenne

Az Úr legyen veletek. — És a te lelkeddel.

Evangélium Szent János könyvéből. — Dicsőség neked, Istenünk.

Jézus egyik útján Szamaria városába, Szikárba érkezett, közel

ahhoz a földhöz, amelyet Jákob adott fiának, Józsefnek. Ott volt Jákob kútja. Mivel Jézus útközben elfáradt, leült a kútnál. Déltájban járt az idő.

Egyszer csak odajött egy szamariai asszony, hogy vizet merítsen. Jézus megkérte: „Adj innom!” Tanítványai ugyanis elmentek a városba, hogy ennivalót vegyenek. Az asszony elcsodálkozott: „Hogyan? Te zsidó létedre tőlem, szamariai asszonytól inni kérsz?” A zsidók ugyanis nem érintkeznek a Szamaria-beliekkel. Jézus így felelt: „Ha ismernéd Isten ajándékát és tudnád, ki mondja neked, hogy adj innom, te kérnéd őt, és ő élő vizet adna neked.” „Uram — szólt az asszony —, hiszen vödröd sincs, a kút pedig mély. Honnan veszed az élő vizet? Csak nem vagy nagyobb Jákob atyánknál, aki nekünk ezt a kutat adta, amelyből maga is ivott, meg a fiai és az állatai is?”

Jézus erre megjegyezte: „Mindaz, aki e vízből iszik, ismét megszomjazik. De aki abból a vízből iszik, amelyet én adok, nem szomjazik meg soha többé. Az a víz, amelyet én adok, örök életre szökellő vízforrás lesz benne.” — Ezek az evangélium igéi.

EVANGÉLIUM

Jn 6,44-47

A hit az örök boldogság feltétele

Az Úr legyen veletek. — És a te lelkeddel.

Evangélium Szent János könyvéből. — Dicsőség neked, Istenünk.

A kenyérszaporítás utáni napon így szólt Jézus a tömeghez: Senki sem jöhet hozzám, ha nem vonzza az Atya, aki küldött engem. Én föltámasztom őt az utolsó napon. A prófétáknál ezt olvassuk: „Mindnyájan Isten tanítványai lesznek.” Mindaz, aki hallgat az Atyára, és tanul tőle, hozzám jön. Nem mintha az Atyát látta volna valaki. Csak, aki Istentől való, az látta az Atyát.

Bizony, bizony mondom nektek: aki hisz bennem, annak örök élete van.

Ezek az evangélium igéi.

A Szentlélek az isteni élet forrása bennünk

Az Úr legyen veletek. — És a te lelkeddel.

Evangélium Szent János könyvéből. — Dicsőség neked, Istenünk.

A Sátoros ünnep utolsó napján Jézus ott állt a vízmerítés szertartásánál és felkiáltott: „Ha valaki szomjazik, jöjjön hozzám és igyék! Ha hisz bennem, akkor — a szentírás szava szerint — élő vízforrás fakad a szívéből.”

Ezt Jézus a Szentlélekről mondta, akit később elnyertek a benne hívők. — Ezek az evangélium igéi.

A Jézus-rendelte mosakodás meggyógyítja az ember lelki vakságát

Az Úr legyen veletek. — És a te lelkeddel.

Evangélium Szent János könyvéből. — Dicsőség neked, Istenünk.

Jézus egyszer útközben egy vakon született embert látott. Tanítványai megkérdezték tőle: „Mester! Ki vétkezett, ez vagy a szülei, hogy vakon született?”

Jézus azt felelete: „Sem ez nem vétkezett, sem a szülei, hanem így kell megnyilvánulnia rajta Isten művének. Nekem az a feladatom, hogy megvalósítsam annak művét, aki engem küldött, amíg nappal van. Eljön ugyanis az éjszaka, amikor senki sem munkálkodhatik. Amíg a világban vagyok, világossága vagyok a világnak.”

E szavak után a földre köpött és sarat csinált nyállal. A sarat a vak szemére kente és így szólt hozzá: „Menj, mosakodjál meg a Siloe tavában!” Siloe azt jelenti: Küldött.

Akkor az ember elment, megmosdott és ép szemmel tért vissza. Ezek az evangélium igéi.

A keresztség által Krisztusba, az igaz szőlőtőbe olt minket a mennyei Atya

Az Úr legyen veletek. — És a te lelkeddel.

Evangélium Szent János könyvéből. — Dicsőség neked, Istenünk.

Búcsúbeszédében Jézus ezt a hasonlatot mondta tanítványainak: Én vagyok az igazi szőlőtő, Atyám pedig a szőlőműves. Ő lemetesz rólam minden olyan szőlővesszőt, amely nem hoz gyümölcsöt. A termőt viszont megtisztítja, hogy több gyümölcsöt hozzon. Ti már tiszták vagytok a tanítás által, melyet hirdettem nektek. Maradjatok bennem, akkor én is bennetek maradok! Ahogyan a szőlővessző nem tud gyümölcsöt hozni önmagától, csak ha a szőlőtőn marad, úgy ti sem, ha nem maradtok bennem. Én vagyok a szőlőtő, ti pedig a szőlővesszők. Aki bennem marad, és én őbenne, az bő termést hoz. Hiszen nélkülem semmit sem tehetek. Aki azonban nem marad bennem, azt kivetik, mint a levágott szőlővesszőt, és elszárad. Aztán összegyűjtik, tűzbe dobják, és elég. Ha bennem maradtok, és az én tanításom bennetek marad, akkor bármit kívántok, csak kérjétek és megkapjátok. Az dicsőíti meg Atyámat, ha sok gyümölcsöt hoztok és így tanítványaimnak bizonyultok. Amint engem szeret az Atya, úgy szeretlek én is titeket. Maradjatok meg az én szeretetemben; mint ahogy én is megtartom Atyám parancsát és megmaradok az ő szeretetében! Ezeket azért mondtam nektek, hogy az én örömöm ti bennetek legyen, és a ti örömötök ezzel teljes legyen. — Ezek az evangélium igéi.

Jézus átszúrta oldalából vér és víz fakadt

Az Úr legyen veletek. — És a te lelkeddel.

Evangélium Szent János könyvéből. — Dicsőség neked, Istenünk.

A zsidók — minthogy ünnepi készülletük napja volt — arra kérték Pilátust, hogy töresse meg a keresztre feszítettek lábszárát és vé-

tesse le őket a keresztről, hogy ne maradjanak szombaton a kereszten. Nagy ünnep volt ugyanis az a szombat. Odamentek tehát a katonák és összetörték a lábszárát előbb az egyiknek, majd a másiknak, akit Jézussal együtt keresztre feszítettek. De amikor Jézushoz értek, látták, hogy már meghalt. Ezért nem törték meg lábszárát, hanem az egyik katona lándzsával megnyitotta oldalát, és abból azonnal vér és víz folyt ki. És aki ezt látta, tanúja lett, és tanúsága igaz. Ő tudja, hogy igazat mond, hogy ti is higgyetek. Ezek az evangélium igéi.

HÍVEK KÖNYÖRGÉSE

Kedves Testvéreim! Az Úr arra hívott meg bennünket, hogy királyi papság, szent nemzet és az ő megváltott népe legyünk. Kérjük a mindenható Istent, árássa irgalmát ezekre a gyermekekre, akik a keresztség kegyelmében részesültek, valamint szüleikre, keresztszülőikre és minden megkeresztelt emberre!

1. Add, Urunk, hogy a keresztség által ezek a gyermekek egyházad tagjává legyenek!

Kérünk téged, hallgass meg minket.

2. Add, Urunk, hogy akiket a kereszttel megjelöltünk, életük egész folyamán nyíltan megvallják Krisztust, az Isten Fiát!

Kérünk téged, hallgass meg minket.

3. Add, Urunk, hogy akik a keresztségben Krisztussal eltemetkeztek a halálba, az ő feltámadásának is részesei legyenek!

Kérünk téged, hallgass meg minket.

4. Add, Urunk, hogy szüleik és keresztszülőik szavát és példáját követve az egyház élő tagjaként fejlődjenek!

Kérünk téged, hallgass meg minket.

5. Add, Urunk, hogy minden itt jelenlévőben megújuljon a keresztség kegyelme!

Kérünk téged, hallgass meg minket.

6. Add, Urunk, hogy Krisztus minden tanítványa, aki a keresztségben egy testté lett Ővele, megmaradjon a hit és a szeretet egységében!

Kérünk téged, hallgass meg minket.

Következik a litánia a 37. oldalon.

HÍVEK KÖNYÖRGÉSE

Kedves Testvéreim! Kérjük a mi Urunkat, Jézus Krisztust, hogy árássa irgalmát ezekre a keresztelendőkre, valamint szüleikre, keresztszüleikre és minden megkeresztelt emberre.

1. Hogy ezek a keresztelendők a keresztség által Isten fogadott gyermekévé legyenek, kérjük Urunkat!

Kérünk téged, hallgass meg minket.

2. Hogy hitük által az igaz szőlőtőbe oltott vesszőként Krisztus tökéletes tanítványai legyenek, kérjük Urunkat!

Kérünk téged, hallgass meg minket.

3. Hogy Krisztus parancsait megtartva mindig megmaradjanak az Ő szeretetében és bátran hirdessék az evangéliumot embertársaik között, kérjük Urunkat!

Kérünk téged, hallgass meg minket.

4. Hogy Krisztusnak, a mi Üdvözítőnknek kegyelme által megigazulva elnyerjék az örök élet örökségét, kérjük Urunkat!

Kérünk téged, hallgass meg minket.

5. Hogy e keresztelendőket szüleik és keresztszüleik Isten ismeretére és szeretetére oktassák, kérjük Urunkat!

Kérünk téged, hallgass meg minket.

6. Hogy minden ember részesedjék az újjászületés keresztségében, kérjük Urunkat!

Kérünk téged, hallgass meg minket.

Következik a litánia a 37. oldalon.

GYERMEKKERESZTELÉS, HA VILÁGI HÍVŐ KERESZTEL

Pap nélküli egyházközségben, püspöki engedéllyel

A keresztelezés szenteltvízzel vagy tiszta vízzel történik. A szülőkön és keresztszülőkön kívül — lehetőség szerint — legyenek jelen rokonok és jóbarátok is. A keresztelest egy alkalmas világi hívő végzi, aki az „Egyetemes könyörgésekkel” kezdi a szertartást:

Kérjük, testvéreim, a mindenható Istent: árássza irgalmát erre a gyermekekre, aki a keresztség kegyelmében részesül, valamint szüleire, keresztszüleire és minden megkeresztelt emberre!

Add, Urunk, hogy a keresztség által ez a gyermek egyházad tagjává legyen!

Kérünk téged, hallgass meg minket.

Hogy a keresztség által a fogadott fiúságot elnyerje!

Kérünk téged, hallgass meg minket.

Hogy ő, aki a keresztség által Krisztus halálába temetkezik, Krisztus föltámadásában is részesüljön!

Kérünk téged, hallgass meg minket.

Hogy a keresztség kegyelme minden jelenlétben megújuljon!

Kérünk téged, hallgass meg minket.

Hogy Krisztus tanítványai, akik a keresztség által egy testté lettek, a hit és a szeretet egységében mindig megmaradjanak!

Kérünk téged, hallgass meg minket.

Az egyetemes könyörgést ezzel az imádsággal fejezi be:

Istenünk, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, minden élet és szeretet forrása! Te enyhíted a szülők aggodalmát, gondoskods a veszélyben forgó gyermekekről és szerető gondviselésedet azáltal mutatod meg, hogy újjáteremted őket az örök élet számára. Hallgass meg kegyesen könyörgésünket és ne engedd, hogy ezt a kis gyermeket fog-

va tartsa a gonoszság! Fogadd be kegyesen Fiadnak országába! Add meg tehát, hogy a vízből a Szentlélek ereje által ő, akinek a(z) N. nevet adjuk, és aki Krisztusodhoz hasonlóvá lesz halálának szent titkában, részesüljön az ő föltámadásában is! Legyen a te fogadott gyermeked, nyerve el Krisztus örökségét és az egyházban örvendezzék a te társaságodnak egyszülött Fiaddal és a Szentlélekkel együtt mindörökkön örökké! Ámen.

A keresztelest végző hívő a következő szavakkal fordul a jelenlévőkhez:

Emlékezzünk saját keresztségünkre és valljuk meg hitünket Jézus Krisztusban! Ez a hit az egyház hite, és ebben a hitben keresztelejük meg ezt a gyermeket is.

Hisztek-e Istenben, a mindenható Atyában, mennynek és földnek teremtményében? Hiszünk.

Hisztek-e Jézus Krisztusban, Isten egyszülött fiában, a mi Urunkban, aki Szűz Máriától született, kínhalált szenvedett; akit eltemettek, de föltámadt a halálból és ül az Atyának jobbján? Hiszünk.

Hisztek-e a Szentlélekben, a katolikus Anyaszentegyházban, a szentek közösségében, a bűnök bocsánatában, a testnek föltámadásában és az örök életben? Hiszünk.

A keresztelest végző hívő mondja, miközben háromszor leönti vízzel a gyermeket:

**N. ÉN MEGKERESZTELLEK TÉGED AZ ATYA,
ÉS A FIÚ,
ÉS A SZENTLÉLEK NEVÉBEN.**

A keresztelest végző most fehér ruhát helyezhet a gyermekre e szavakkal:

N., a keresztségben új teremtménnyé lettél és Krisztust öltötted magadra. Ez a hófehér ruha legyen keresztény méltóságod jele, amelyet tisztán kell megőrizned az örök életre. Ámen. Miatyánk,...

A keresztség kiszolgáltatója lehetőleg egy vagy két tanúról is gondoskodjék és anyakönyveztesse a keresztelest!

TUDNIVALÓK

A SZÜLŐK

Felelősség az állandóan visszatérő gondolat a szülőkkel kapcsolatban. Egyformán felelősek a gyermek természetes és természetfölötti életéért. Istentől függően ők a gyermek életének szerzői és első tanítói mind a földi, mind az örök életben. Ebben a nagy és felelős munkában nincsenek egyedül, mert a szülők egy nagyobb közösséghez, az egyházhoz tartoznak, amelyet a keresztelestől a keresztszülők, rokonok, jóbarátok és ismerősök képviselnek. Ajánlatos, hogy minél több ismerőst hívjunk meg a templomba a keresztelestre.

Feladatuk a keresztelestől:

1. Ők hozzák a templomba a gyermeket, kérik számára a keresztséget és felelősséget vállalnak vallásos neveléséért.
2. A pap után ők is megjelölik a kereszt jelével gyermekük homlokát és így fogadják Isten családjába.
3. A pap kérdésére ellenemondanak a Gonoszleleknek és megvallják hitüket Krisztusban.
4. A keresztelestől újra válaszolnak a pap kérdésére és újra kérik a keresztséget gyermekük számára.
5. A keresztelestől az édesanyja tartja a gyermeket.
6. Az édesapa gyújtja meg a gyertyát a pap gyertyájáról.
7. Az anya viszi az oltár elé gyermekét a keresztelestől.
8. Mindkét szülő áldást kap.
9. Gyermeük és saját maguk nevét, mint boldog szülőkét, bejegyzik a megkeresztelt anyakönyvébe.

A KERESZTSZÜLŐK

A régi szokás szerint a keresztyánának három feladata volt. 1/Keresztvíz alá tartotta keresztyánját. 2/Ajándékot vett neki néha. 3/A szülők halála esetén gondoskodott a gyermek vallásos neveléséről. Az első kettőt kötelességszerűen ellátta, de a harmadikra szinte sohasem került sor. A

szülők halála esetén rendszerint valamelyik rokon gondoskodott a gyermekről. Sajnos, a keresztszülők szerepe inkább társadalmi, mint vallásos szerep volt. Az új liturgia vallásos szerepüket igyekszik kihangsúlyozni, és ennek megfelelő megvilágításban szerepelnek a kereszteleési szertartásban.

A keresztszülők a felnőttek keresztelésével kapcsolatban jutottak szerephez. Keresztények, akik ismerőseik között találtak valakit, aki a hit iránt érdeklődött, főleg, ha az ő példájuk eredménye volt az érdeklődés, és az illetőt maguk is becsületes embernek tartották, beajánlották őt a hitújoncok közé. Kezességet vállaltak érte, és amíg az oktatás folyt, segítették őt, hogy a hit elemeit megértse. A kereszteleés alkalmával szintén segédkeztek a szertartás alatt. A keresztény szülők maguk vitték gyermekeiket a templomba és később oktatták őket a hitre. Csak az árván maradt gyermekeknek volt keresztszülője az ősegyházban. Később a gyermekkereszteleésnél is megjelentek a keresztszülők.

Az új liturgia nagyon is kiemeli a keresztszülők szerepét és felelősségét. Nem társadalmi szerepük van. Feladatuk, hogy a szülőket a gyermek vallásos nevelésében segítség szavukkal és példájukkal. A kereszteleés alatt pedig a keresztény közösség képviselői. Sokkal fontosabb a szerepük, mint a régi „társadalmi” szerep, mert a szülőkkal együtt állandóan felelősek a gyermek vallásos fejlődéséért.

Ezért fontos, hogy a szülők hozzájuk közelálló, megbízható jóbarátot kérjenek meg a keresztszülői tisztre. Mivel a gyermek vallásos nevelésében kell segédkezniük, ezért elengedhetetlen, hogy vallásukat gyakorló és hívő katolikusok legyenek. A keresztszülők feladata, hogy a szülőket segítsék úgy, hogy példájukkal a gyermek szeméi elé tárják az evangélium tanítását. Ez nem jelenti azt, hogy a nem katolikus vallású rokonainkat és ismerőseinket nem hívhatjuk meg a kereszteleésre, mint „keresztény tanúkat”. Hívjuk meg őket is, de a keresztszülő, vallását gyakorló katolikus legyen.

Feladatuk a kereszteleésnél:

1. Az első párbeszédben a szülőkkal együtt felelősséget vállalnak a gyermek vallásos neveléséért.
2. A szülőket követve ők is megjelölik a gyermek homlokát a kereszt jelel s így fogadják be őt Isten családjába.
3. Esetleg a keresztapát kérik meg a szülők, hogy az egyik olvasmányt vagy a hívek közös imáját fölolvassa.
4. A szülőkkal együtt ellenemondanak a Gonoszléleknek és megvallják hitüket Krisztusban.

5. Ha az édesanya vagy édesapa nem tudná tartani a gyermeket a kereszteleés alatt, a keresztanya helyettesíti őket.

6. A keresztanya öltözteti fehér ruhába a kereszteleés után a gyermeket. (63.)

7. Nevüket, mint a szülők segítőt a gyermek katolikus nevelésében, beírják a megkereszteltek anyakönyvébe.

KERESZTELEŐ UTÁN

A keresztség kezdet, ami kaput nyit az isteni élet felé. Ennek ápolása és megerősítése elsősorban a szülők és keresztszülők és a helyi hívő közösség feladata. Erre vállalkoztak a szülők, amikor a pap fölszólítására: „Kedves szülők! Nektek, akik gyermeketek számára a keresztséget kéritek, kötelesegtetek lesz úgy nevelni őt, hogy hite szerint éljen. Tartsa meg Isten parancsait: úgy szeresse Istent és embertársait, ahogy Krisztus Urunk tanította. Vállaljátok-e ezt a kötelességet?”

Vállaljuk, felelték a szülők, és a keresztszülők megígérték segítségüket.

Néhány gyakorlati tanácsot említünk az alábbiakban jelezve, hogy hogyan váltható aprópénzre ez az ünnepélyes ígélet.

1. A szülőket és környezetünket utánozva tanuljuk meg édes anyanyelvünket. Ugyanígy a szülők példáját követve sajátítja el a gyermek a hit elemeit. Ezért ne csak oktassák őket a jóra, hanem példájukkal sugározzák feléjük a szeretet, türelem, megbocsátás, egyeneslelkűség, szolgálatkészség és az egész keresztény élet mintaképét. Ne csak tanítsák őket imádkozni, hanem imádkozzanak velük, ne csak küldjék őket a templomba, hanem vigyék őket magukkal.

2. Amint a gyermekek értelme nyiladozni kezd, magyarázzák meg nekik a keresztény szimbólumok értelmét, amelyek a családi otthonban találhatók (szenteltvíztartó, feszület, szentképek), és amelyeket a templomban látnak.

3. Emlékeztessék gyermekeiket keresztény hivatásukra, földidzve a keresztségben kapott jelet, a keresztet, amit esténként újra és újra a homlokukra rajzolnak.

4. Tudatosítsák bennük, hogy a kereszttetés szenteltvízzel, valamint a Szentháromság említése a keresztségre utal, arra, hogy mi az Atya gyermekei, a Fiú testvérei és a Szentlélek templomai vagyunk.

5. Születés és névnap ünneplése alkalmával szakítsanak időt arra, hogy gyermekeikkel elmenjenek misére, vagy legalább meglátogassák a templo-

mot és ott megmutassák nekik a keresztkutat, ahol Isten családjába születtek. Ismertessék meg velük védőszentjük életét.

Igyekezzenek jó keresztény családokkal ápolni a barátságot azért, hogy gyermekeik a családon kívül is megtapasztalják a keresztény felebaráti szeretet vonzó melegségét. Ha csak lehet az ilyen családok gyermekei készüljenek együtt a liturgia ünneplésére, felelevenítve a szép magyar népi szokásokat (ádventi koszorú készítése, betlehemezés, nagyböjtben a keresztút végzése, majd a húsvéti öröm ünneplése).

7. Szellemi nevelésükkel karöltve haladjon hittani képzésük vagy az iskolában vagy otthon, vagy más megfelelő keretben. Fordítsanak különös gondot arra, hogy elsőáldozásra és bérnálásra komolyan előkészítsék őket.

EMLÉKLAP

A _____ -i
(helység)

(a templom neve)

kiszolgáltatott keresztségről

A gyermek keresztneve_____

Apja neve_____

Anyja neve_____

A család 19..... óta tagja az egyházközségnek

keresztelő pap

keresztapa

keresztanya

Az első lépések, nagy események

Név:

Születés helye és ideje:

.....

Keresztelés helye és ideje:

.....

Névnap:

Az első szó:

Az első imádság:

Az első lépések:

Az első lépések Isten felé: először a templomban:

.....

Az első óvodai nap:

Az első nap az iskolában:

Első nap Jézus iskolájában: az első hittanóra:

.....

Első gyónás:

Elsőáldozás:

Bérmálás:

Házasságkötés:

Az első gyermek:

Egyéb fontos események:

.....

.....

TARTALOM

A kiadó előszava.....	2
Előszó.....	3
KETTŐS SZÜLETÉS.....	4
Családba születünk.....	4
Isten családjába is születünk.....	5
Isten kegyelme.....	6
Az egyház és szentségei.....	7
A szentségek az egyház életjelei.....	8
A hit ajándéka.....	9
A közösség és a megkeresztelt viszonya.....	12
A SZERTARTÁSOK MAGYARÁZATA.....	15
I. A gyermek fogadása.....	15
II. Ige-liturgia.....	17
III. A keresztelés.....	25
IV. A keresztség hatását megvilágító szertartások.....	30
V. Befejező szertartások.....	32
A SZERTARTÁSOK.....	33
I. A gyermek fogadása.....	33
II. Ige-liturgia.....	35
III. A keresztelés.....	39
IV. A keresztség hatását megvilágító szertartások.....	42
V. Befejező szertartás.....	43
Szövegváltozatok az ige-liturgiához.....	47
Gyermekkeresztelés, ha világi hívő keresztel.....	58
TUDNIVALÓK.....	60
A szülők.....	60
A keresztszülők.....	60
Keresztelő után.....	62
Emléklap.....	64